

Smittskydd Västra Götaland
2025-04-25

Årsrapport 2024

Sammanfattning av rapporterade anmälningspliktiga sjukdomar

Datum: 2025-04-25

Dokumentnamn: Årsrapport 2024

Diarienummer: SMSK 2025-00024

Beslutad av: Thomas Wahlberg, Smittskyddsläkare

Telefon: 010-441 24 00

E-post: smittskydd@vgregion.se

Innehåll

Ordlista och förkortningar	4
Sammanfattning.....	5
Anmälningsskyldiga sjukdomar 2022–2024	7
Brucellos	9
Campylobacter.....	10
Cryptosporidium	12
Denguefeber	14
EHEC – Enterohemorragisk E. coli	15
ESBL-bildande bakterier	17
ESBL-carba-bildande tarmbakterier.....	20
Giardia	24
Gonorré.....	26
Grupp A-streptokocker – invasiva	32
Haemophilus influenzae – invasiv	35
Harpest	37
Hepatit E.....	49
Hiv	50
Kikhosta.....	52
Klamydia.....	56
Legionella (legionärssjuka)	59
Listerios	62
Malaria.....	63
Meningokocker – invasiva.....	65
Mpox.....	66

MRSA – Meticillinresistenta gula stafylokker	67
Mässling.....	70
Papegojsjuka.....	71
Pneumokocker – invasiva	72
Påssjuka	75
Rotavirus	76
Salmonella	77
Shigella	79
Syfilis	81
Tuberkulos.....	84
Vibrio	86
Viral meningoencefalit – ej TBE	88
Viral meningoencefalit TBE (Tick Borne Encephalitis)	90
VRE – Vancomycinresistenta enterokocker.....	93
Yersinia.....	96

Ordlista och förkortningar

Incidens	Antalet nya fall per antal personer inom en befolkning under en specifik tidsperiod. Anges i regel som antal nya fall per 100 000 invånare. Det kan exempelvis vara per åldersgrupp eller hela Västra Götalands befolkning.
Kluster	Ansamling av fall.
Kvartil och median	Ettdera av de tre värden som delar ett statistiskt material i fyra lika delar. Nedre kvartilen motsvarar 25 procent medianen 50 procent och övre kvartilen 75 procent.
PCR	Polymerase Chain Reaction. En genetisk metod för att söka efter smittämnen i prover.
Serotyp	En serotyp, eller serovar som det också kallas, är en distinkt variation inom en bakterieart eller virus som kan användas för att klassificera organismer under artnivå utifrån deras ytantigen.
Serogrupp	En grupp av serotyper med gemensamma antigen.
Standardavvikelse	Den genomsnittliga avvikelsen från medelvärdet i en serie observationsvärden.
Variationsvidd	Ett spridningsmått som anger det lägsta och högsta värdet, det vill säga minimum och maximum.

Sammanfattning

Denna årsrapport innehåller statistik över anmälningspliktiga smittsamma sjukdomar rapporterade i Västra Götaland.

Infektioner orsakade av antibiotikaresistenta bakterier

En betydande ökning av antal rapporterade fall med antibiotikaresistenta bakterier noterades. Antalet är det högsta som rapporterats för ESBL, ESBL-carba och VRE sedan anmälningsplikt infördes för dessa sjukdomar.

Invasiva grupp-A-streptokocker

Efter 2023 års höga nivå med invasiva grupp-A-streptokocker sågs en minskning 2024, men antalet fall ligger fortsatt på högre nivå jämfört med åren innan och under pandemin.

Kikhosta

Jämfört med tidigare år sågs en kraftig ökning av kikhosta.

Sexuellt överförbara och blodburna infektioner

För de sexuellt överförbara infektionerna var utvecklingen varierande under 2024. Gonorré fortsatte att öka, och antalet fall var det högsta som rapporterats sedan år 2000. För klamydia sågs en minskande trend, liksom för hepatit B och hepatit C.

Sjukdomar som smittar mellan djur och människor

Antalet rapporterade fall med harpest var det högsta sedan sjukdomen blev anmälningspliktig år 2004. Jämfört med toppåret 2023 minskade antalet fall med den fästingburna infektionen TBE.

Livsmedelsburna infektioner

Utvecklingen har varit relativt oförändrad för de livsmedelsburna infektionerna. Två större nationella utbrott med salmonella har utretts under året.

Sjukdomar med koppling till resor och migration

Antalet fall av tuberkulos minskade, medan antalet fall av denguefeber ökade efter låga nivåer under pandemin.

Övrigt

Covid-19, influensa och RS-virus redovisas inte på årsbasis, då de följer ett säsongsmönster över vintern. Separat sammanställning för dessa sjukdomar kommer efter vecka 20.

Antalet fall av anmälningspliktiga sjukdomar som presenteras i denna årsrapport bygger på uppgifter hämtade ur databasen Sminet 2025-02-24. Där samlas information om fall av anmälningspliktiga sjukdomar som rapporterats in av behandlande läkare och eller mikrobiologiska laboratorier. Incidensberäkningar bygger på befolkningsstatistik hämtad från Statistiska centralbyrån (SCB).

Anmälningsspliktiga sjukdomar 2022–2024

Antal rapporterade fall samt antal fall per 100 000 invånare (incidens).

Sjukdom	Antal 2022	Incidens 2022	Antal 2023	Incidens 2023	Antal 2024	Incidens 2024
Atypiska mykobakterier	79	4,49	89	5,04	82	4,63
Brucellos	0	0,00	3	0,17	4	0,23
Campylobacter	820	47	899	51	837	47
Covid-19	228 684	13 003	8 572	485	2 754	155
Cryptosporidium	55	3,13	39	2,21	39	2,20
Denguefeber	1	0,06	16	0,91	19	1,07
Difteri	1	0,06	0	0,00	0	0,00
Echinokocker	1	0,06	4	0,23	6	0,34
EHEC	167	9,50	148	8,38	141	7,95
Entamöba histolytica	5	0,28	5	0,28	5	0,28
ESBL	1 539	88	1 749	99	1 991	112
ESBL-carba	41	2,33	47	2,66	68	3,84
Giardia	82	4,66	93	5,26	81	4,57
Gonorré	362	21	429	24	503	28
Grupp-A-streptokocker, invasiva	54	3,07	201	11,38	174	9,81
Haemophilus influenzae, invasiv	35	1,99	43	2,43	35	1,97
Harpest	20	1,14	34	1,92	61	3,44
Hepatit A	11	0,63	9	0,51	17	0,96
Hepatit B	142	8,07	104	5,89	78	4,40
Hepatit C	172	9,78	135	7,64	127	7,16
Hepatit D	3	0,17	1	0,06	4	0,23
Hepatit E	10	0,57	7	0,40	10	0,56
Hiv	51	2,90	33	1,87	37	2,09
HTLV I eller II	0	0,00	0	0,00	6	0,34
Influensa A	1 590	90	1 704	96	1 443	81
Influensa B	29	1,65	512	29	114	6,43

Sjukdom	Antal 2022	Incidens 2022	Antal 2023	Incidens 2023	Antal 2024	Incidens 2024
Kikhosta	0	0,00	19	1,08	429	24
Klamydia	5 052	287	5 251	297	4 633	261
Kolera	0	0,00	0	0,00	1	0,06
Legionella	13	0,74	22	1,25	28	1,58
Leptospiros	1	0,06	1	0,06	0	0,00
Listerios	15	0,85	18	1,02	16	0,90
Malaria	15	0,85	15	0,85	19	1,07
Meningokocker, invasiva	4	0,23	12	0,68	2	0,11
Mpox	13	0,74	1	0,06	2	0,11
MRSA	521	30	521	29	523	30
Mässling	4	0,23	1	0,06	11	0,62
Papegojsjuka	10	0,57	14	0,79	4	0,23
Paratyfoidfeber	2	0,11	2	0,11	0	0,00
Pneumokocker, invasiva	185	11	221	13	220	12
PNSP	17	0,97	14	0,79	9	0,51
Påssjuka	0	0,00	0	0,00	1	0,06
Q-feber	1	0,06	1	0,06	0	0,00
Rotavirus	41	2,33	129	7,30	191	11
Salmonella	206	12	225	13	230	13
Shigella	99	5,63	146	8,26	103	5,81
Sorkfeber	2	0,11	0	0,00	0	0,00
Stelkramp	0	0,00	1	0,06	0	0,00
Syfilis	43	2,45	46	2,60	42	2,37
TBE	80	4,55	121	6,85	62	3,50
Tuberkulos	68	3,87	56	3,17	55	3,10
Tyfoidfeber	0	0,00	1	0,06	2	0,11
Vibrio exkl. kolera	20	1,14	6	0,34	14	0,79
Viral meningoencefalit (ej TBE)	100	5,69	126	7,13	129	7,28
VRE	31	1,76	29	1,64	76	4,29
Yersinia	72	4,09	91	5,15	104	5,87

Brucellos

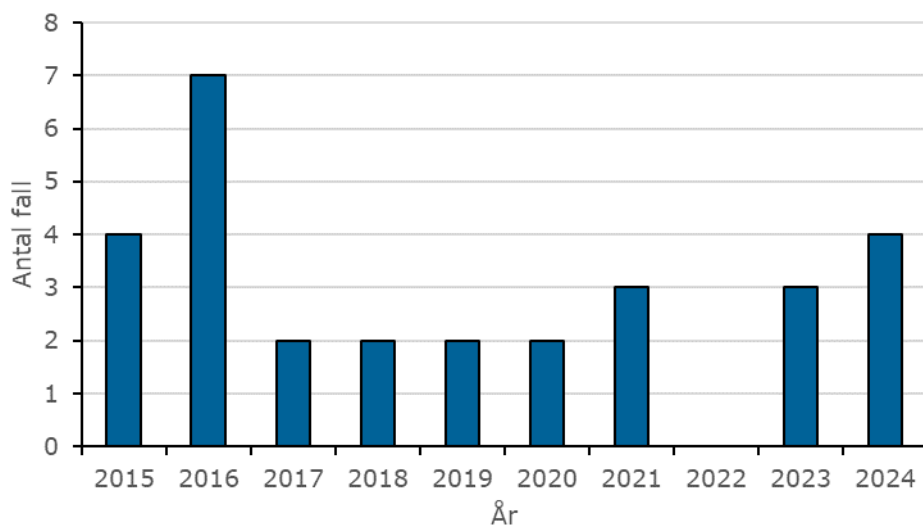
Bakteriesmitta som överförs via direktkontakt med infekterade djur eller via opastöriserade mejeriprodukter. Symtom på brucellos är långdragen, återkommande feber, trötthet, huvudvärk och muskelvärk.

Utfall och trend

Under år 2024 rapporterades fyra fall, vilket motsvarar en incidens på 0,23 fall per 100 000 invånare. Enstaka fall rapporteras årligen. Av 2023 års fall var samtliga smittade utomlands. Tre av fallen 2024 uppgavs ha druckit opastöriserad mjölk.

Under de senaste tio åren har 29 fall rapporterats i Västra Götaland, varav drygt 50 procent (15 fall) smittats i Irak och 20 procent (6 fall) i Somalia. Opastöriserad mjölk är den vanligast rapporterade smittvägen. Medianåldern de senaste tio åren är 51 år, med en variationsvidd på 12 till 78 år. Av fallen är 62 procent män.

Figur 1. Antal fall med brucellos 2015–2024

Campylobacter

Campylobacter är en bakterie som orsakar mag- och tarmsymtom. Bakterierna utsöndras med avföringen hos människor och djur, och sprids huvudsakligen via förorenade livsmedel, framför allt fjäderfä.

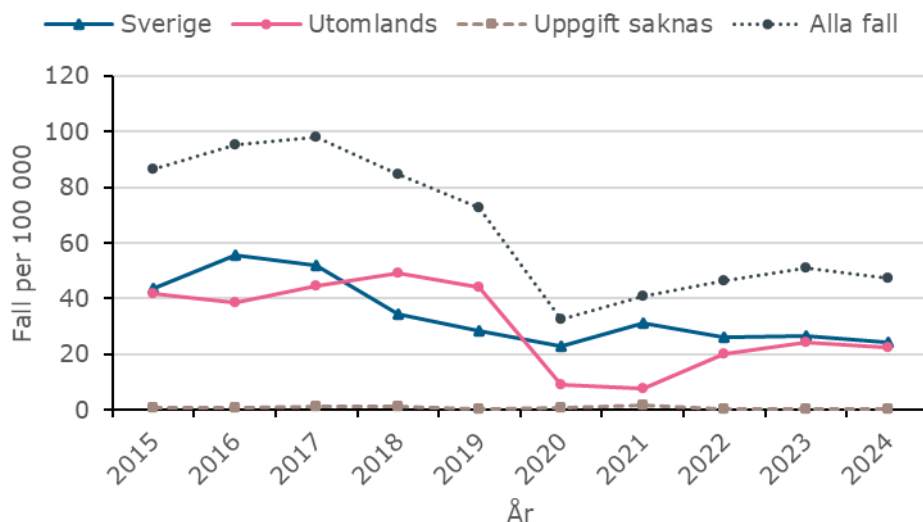
Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 837 fall av campylobacter, vilket motsvarar 47 fall per 100 000 invånare. Antalet fall minskade med 7 procent jämfört med föregående år. Beskrivande statistik för de senaste tre åren presenteras i tabell 1. De senaste tio åren ses en minskande trend, vilket visas i figur 2. Den reserelaterade smittan minskade kraftigt under pandemiåren med covid-19, och har sedan återgått, men till en lägre nivå jämfört med åren innan pandemin. För antal smittade fall i Sverige ses en minskande trend.

Tabell 1. Antal fall med campylobacter år 2022–2024 per ålder, kön och land eller världsdel där smitta skett

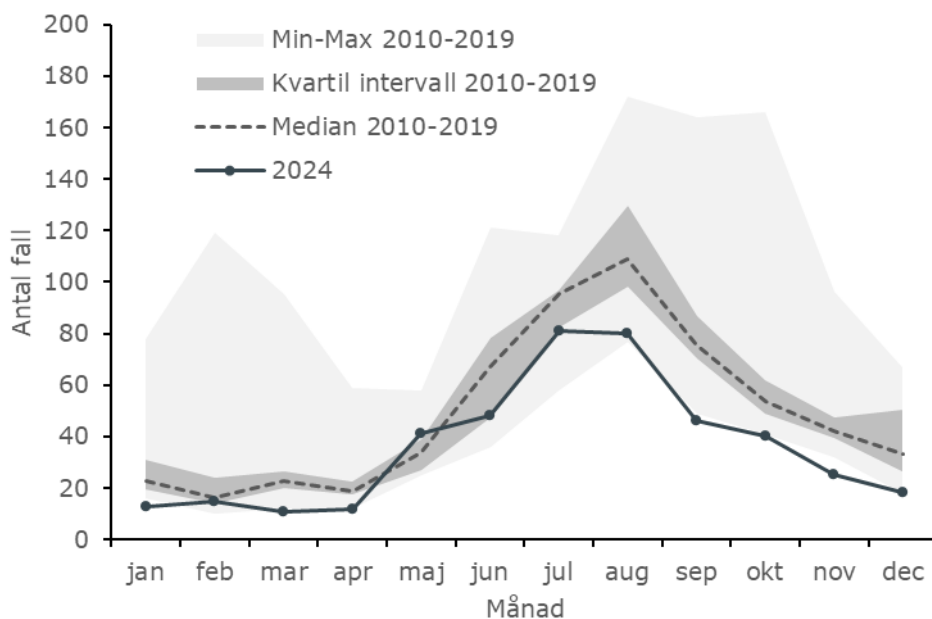
	2022 N = 820	2023 N = 899	2024 N = 837
Medianålder (nedre, övre kvartil)	50 (27, 63)	48 (28, 61)	48 (29, 62)
Kön			
Kvinna	366 (45 %)	398 (44 %)	362 (43 %)
Man	453 (55 %)	501 (56 %)	475 (57 %)
Uppgift saknas	1 (0,1 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
Smittad i land/världsdel			
Afrika	30 (3,7 %)	28 (3,1 %)	30 (3,6 %)
Asien	84 (10 %)	145 (16 %)	122 (15 %)
Europa	231 (28 %)	241 (27 %)	242 (29 %)
Nordamerika	3 (0,4 %)	2 (0,2 %)	2 (0,2 %)
Oceanien	0 (0 %)	1 (0,1 %)	0 (0 %)
Smittland okänt	8 (1,0 %)	3 (0,3 %)	6 (0,7 %)
Sverige	460 (56 %)	470 (52 %)	430 (51 %)
Sydamerika	4 (0,5 %)	6 (0,7 %)	4 (0,5 %)
Utland	0 (0 %)	3 (0,3 %)	1 (0,1 %)

Figur 2. Incidens av fall med campylobacter, smittade i Sverige respektive utomlands, 2015–2024

Figur 3 visar antalet rapporterade inhemska fall per månad jämfört med medianvärdet per månad för åren 2010–2019. De grå fälten visar kvartilintervall och variationsvidden för samma period. Liksom tidigare år sågs flest fall under sommarmånaderna, och under 2024 låg antalet fall nära eller under medianen för jämförelseperioden.

Figur 3. Antal fall med campylobacter smittade i Sverige per månad 2024, jämfört med perioden 2010–2019

Cryptosporidium

Cryptosporidium är en parasit som måste ha en värd (människa eller annat djur) att föröka sig i. Smittämnet utsöndras i avföringen och smitta sker framför allt via förorenat vatten eller födoämne. Smitta från person till person kan förekomma.

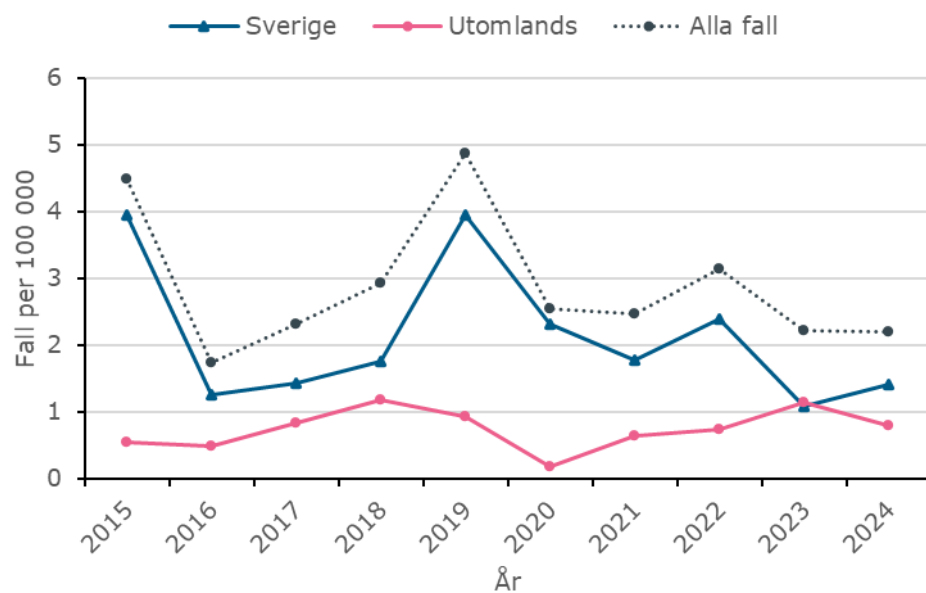
Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 39 fall med cryptosporidium, vilket motsvarar en incidens på 2,2 fall per 100 000 invånare. Beskrivande statistik för de senaste tre åren presenteras i tabell 2. Figur 4 visar en tidsserie över de senaste tio åren, fördelat på inhemsk och utlandssmitta. Tre fall som saknar uppgift om smittland, redovisas inte. De två topparna som sågs 2015 och 2019 berodde på större utbrott. Sedan 2020 har antalet fall varit stabilt.

Tabell 2. Antal fall med cryptosporidium år 2022–2024, per ålder, kön och land eller världsdel där smitta skett

	2022 N = 55	2023 N = 39	2024 N = 39
Medianålder (nedre, övre kvartil)	36 (18, 50)	32 (15, 45)	36 (22, 49)
Kön			
Kvinna	33 (60 %)	21 (54 %)	21 (54 %)
Man	22 (40 %)	18 (46 %)	18 (46 %)
Smittad i land/världsdel			
Afrika	3 (5,5 %)	9 (23 %)	5 (13 %)
Asien	5 (9,1 %)	6 (15 %)	4 (10 %)
Europa	5 (9,1 %)	5 (13 %)	3 (7,7 %)
Sverige	42 (76 %)	19 (49 %)	25 (64 %)
Sydamerika	0 (0 %)	0 (0 %)	2 (5,1 %)

Figur 4. Incidens av fall med cryptosporidium, smittade i Sverige respektive utomlands, 2015–2024

Denguefeber

Denguefeber, eller dengue, är en influensaliknande febersjukdom orsakad av ett virus som sprids via myggor. Sjukdomen finns i de flesta länderna i tropikerna; såväl i Afrika och Asien som i Mellan- och Sydamerika.

Utfall och trend

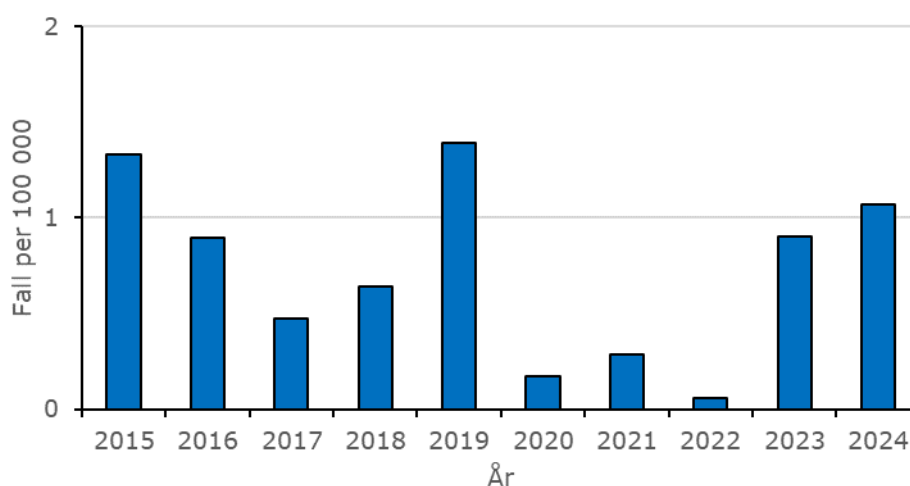
Under 2024 rapporterades 19 fall, vilket motsvarar en incidens på 1,07 fall per 100 000 invånare. Det är en ökning med 19 procent jämfört med året innan. Under pandemiåren 2020–2022 rapporterades totalt nio fall, alla smittade i Asien. Nedgången under pandemiåren speglade det minskade resandet. Indonesien och Thailand var de vanligaste smittländerna för fall smittade i Asien under året. Medianåldern var 34 år (6–68 år).

Globalt sett har antalet fall med denguefeber ökat kraftigt, framför allt i Sydamerika. I Europa sprids dengue framför allt av tigermyggan (*Aedes albopictus*), och fall har rapporterats smittade i Frankrike, Italien och Spanien.

Tabell 3. Antal fall med denguefeber år 2023–2024, per världsdel där smitta skett

Smittad i världsdel	2023 N = 16	2024 N = 19
Afrika	1 (6 %)	2 (11 %)
Asien	13 (81 %)	13 (68 %)
Nordamerika	2 (13 %)	3 (16 %)
Sydamerika	0 (0 %)	1 (5 %)

Figur 5. Incidens av fall med denguefeber 2015–2024

EHEC – Enterohemorragisk E. coli

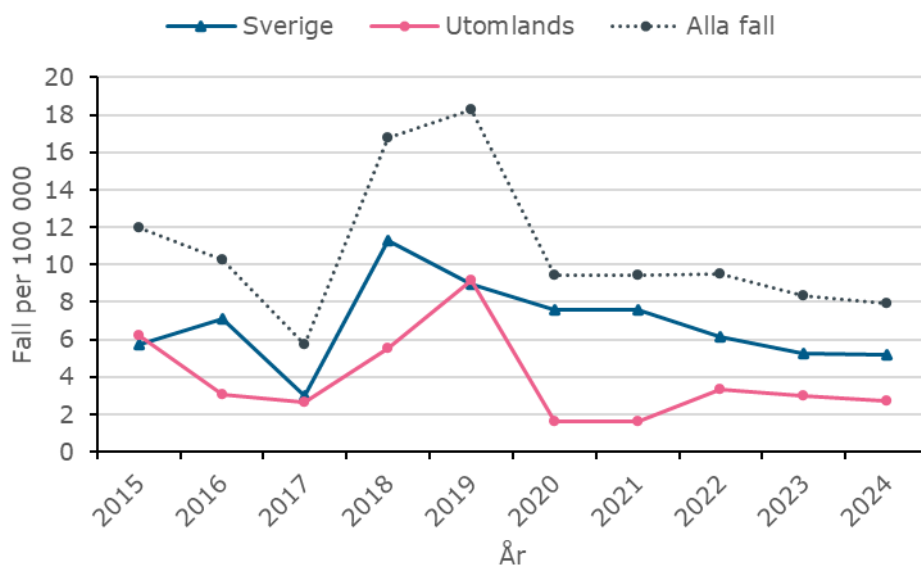
Enterohemorragisk Escherichia coli är en toxinproducerande bakterie, som är en vanlig orsak till blodig diarré. Idisslare, framför allt nötkreatur, är reservoar för bakterien. Människor kan smittas vid kontakt med djuren eller deras avföring. Smitta kan också ske via förorenat livsmedel eller vatten.

Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 141 fall, vilket motsvarar en incidens på 7,95 fall per 100 000 invånare. Det är en minskning med 4 procent jämfört med föregående år. Beskrivande statistik för de senaste tre åren presenteras i tabell 4. Trenden för de senaste tio åren visas i figur 6. Uppgift om smittland saknades i tio fall. Dessa redovisas inte. Antalet fall har legat på ungefär samma nivå de senaste fem åren. Under 2017–2018 införde Västra Götalandsregionen utökad provtagning för EHEC, från att tidigare främst ha varit riktad mot barn och personer med blodig diarré. Sedan EHEC infördes i den allmänna feacesprovtagningen har fler fall i andra åldersgrupper diagnostiserats.

Av samtliga 141 fall år 2024 typades 68 stammar. Av dessa identifierades 26 olika serotyper. De tre vanligaste serotyperna, som tillsammans utgjorde 33 procent av alla typningar, var O157 (8 fall), O26 (6 fall) och O146 (5 fall).

Figur 6. Incidens av fall med EHEC, smittade i Sverige respektive utomlands, 2015–2024

Tabell 4. Antal fall med EHEC år 2022–2024, per ålder, kön och land eller världsdel där smitta skett

	2022 N = 167	2023 N = 148	2024 N = 141
Medianålder (nedre, övre kvartil)	32 (13, 59)	44 (23, 63)	37 (16, 59)
Kön			
Kvinna	87 (52 %)	85 (57 %)	74 (52 %)
Man	80 (48 %)	63 (43 %)	67 (48 %)
Smittad i land/världsdel			
Afrika	6 (3,6 %)	12 (8,1 %)	17 (12 %)
Asien	21 (13 %)	16 (11 %)	15 (11 %)
Europa	30 (18 %)	22 (15 %)	14 (9,9 %)
Nordamerika	1 (0,6 %)	0 (0 %)	2 (1,4 %)
Oceanien	1 (0,6 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
Smittland okänt	0 (0 %)	2 (1,4 %)	1 (0,7 %)
Sverige	108 (65 %)	93 (63 %)	92 (65 %)
Sydamerika	0 (0 %)	2 (1,4 %)	0 (0 %)
Utland	0 (0 %)	1 (0,7 %)	0 (0 %)

ESBL-bildande bakterier

ESBL (betalaktamas med utvidgat spektrum) är enzymer som medför resistens mot antibiotika som hör till grupperna penicilliner och cefalosporiner.

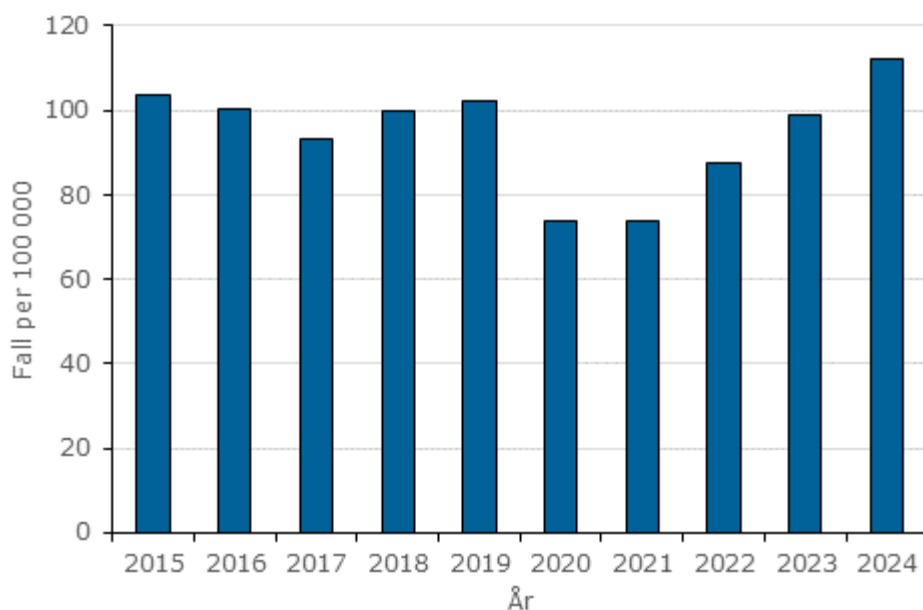
Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 4 803 bakterieisolat med ESBL-bildande bakterier, fördelat på 2 554 individer. Av dessa var 1 991 nya fall, vilket motsvarar en incidens på 112 per 100 000 invånare. Det är en ökning i incidens med 14 procent.

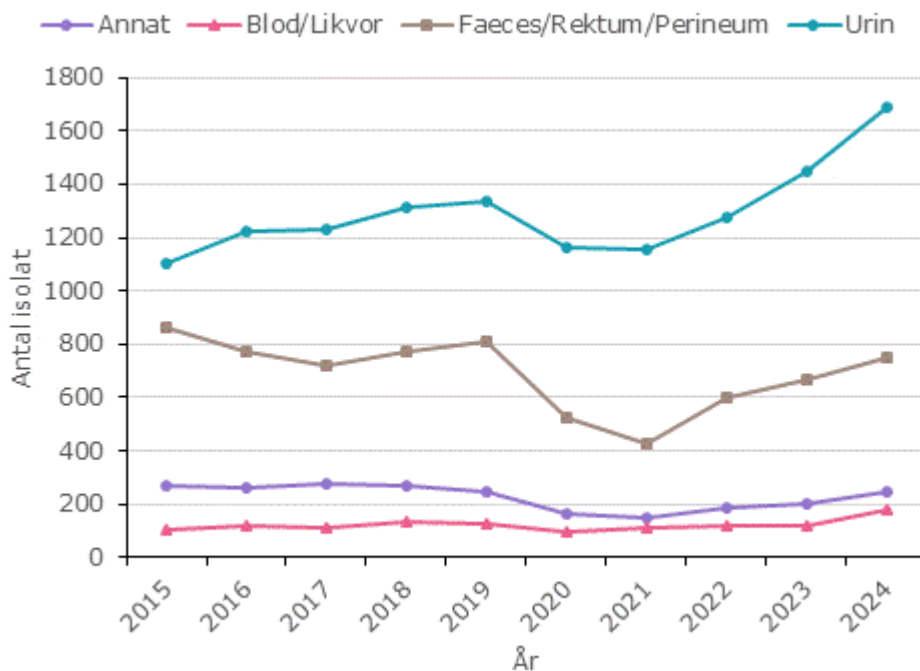
Antalet rapporterade fall med ESBL beror delvis på hur många patienter som screenas för bärarskap av multiresistenta bakterier inför inläggning på sjukhus. Indikationen för screening har förändrats under årens gång, vilket har påverkat antalet rapporterade fall. Ett mer stabilt mått för att se den reala trenden över tid, är att titta på hur många individer per år som har ESBL-bildande bakterier i urin-, likvor- eller blododling, se figur 8 och 9. Där ses en tydligt stigande trend för isolat från urin och blod, vilket speglar en ökad förekomst av ESBL i samhället.

Den vanligaste arten bland de rapporterade isolaten 2024 var *Escherichia coli* (*E. coli*), som isolerades i 83 procent av fallen, följt av *Klebsiella pneumoniae* med 12 procent.

Figur 7. Incidens av fall med ESBL 2015–2024

Figur 8. Antal isolat per individ och år per provtagningslokal 2015–2024

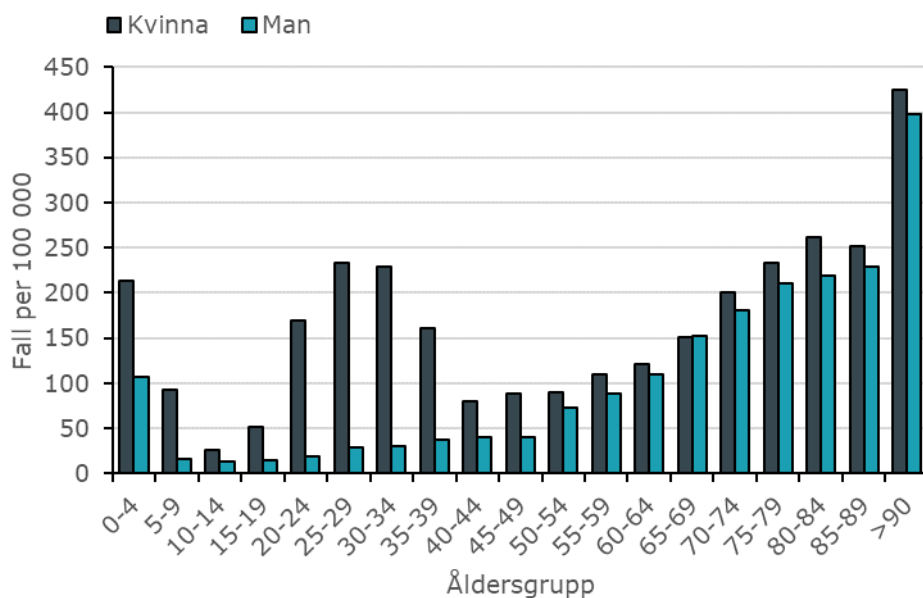
Under 2024 anmäldes 176 fall där ESBL-bildande bakterier påvisades i blododling. Av dessa hade 25 procent (n = 44) känt bärarskap sedan tidigare.

Figur 9. Antal invasiva infektioner där ESBL-bildande bakterier påvisats i blod- eller likvorprov per år 2007–2024

Liksom tidigare år rapporterades fler kvinnor än män, se figur 10. Av de rapporterade fallen år 2024 var 66 procent kvinnor, med medianåldern 43 år. För män var medianåldern 64 år. De skillnader som ses mellan kön och olika åldersgrupper kan huvudsakligen förklaras av att urinvägsinfektioner är vanligare bland kvinnor och i vissa åldersgrupper. En annan förklaring är screening i samband med viss sjukvård.

Figur 10. Incidens av fall med ESBL, per kön och åldersgrupp, 2024

ESBL-carba-bildande tarmbakterier

ESBL (betalaktamas med utvidgat spektrum) är enzymer som medför resistens mot antibiotika som hör till grupperna penicilliner och cefalosporiner. ESBL-carba bryter även ner karbapenemgruppen.

Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 68 fall med ESBL-carba, vilket motsvarar en incidens på 3,84 fall per 100 000 invånare. Det är en ökning med 44 procent och det högsta antalet fall som rapporterats sedan anmälningsplikten infördes år 2012. Tabell 5 visar beskrivande statistik för de senaste tre åren. Fallen kategoriseras som infektion eller bärarskap utifrån vad behandlande läkare rapporterat som typ av infektion eller anledning till undersökning. Tabell 6 visar rapporterade fall under 2024 fördelat på smittland. Fall som smittats i Sverige är genomgående äldre personer. De har oftare diagnostiserats som ett led i utredning av sjukdomssymtom eller i samband med smittspårning. Fall som smittats utomlands har i högre grad diagnostiserats genom screening på grund av sjukhusvård utomlands.

Över tid ses en ökande trend, vilket visas i figur 11. Antalet rapporterade fall med ESBL-carba påverkas dock av hur många som blir screenade för bärarskap av multiresistenta bakterier. Ett mer stabilt mått för att se den reala trenden över tid är att titta på hur många per år som har ESBL-carba-bildande bakterier i urin- eller blododling, se figur 12.

Den vanligaste arten år 2024 var *Escherichia coli* (*E. coli*), som isolerades i 68 procent av fallen (46 fall), följt av *Klebsiella pneumoniae* med 22 procent (15 fall). De vanligaste klasserna var NDM och OXA.

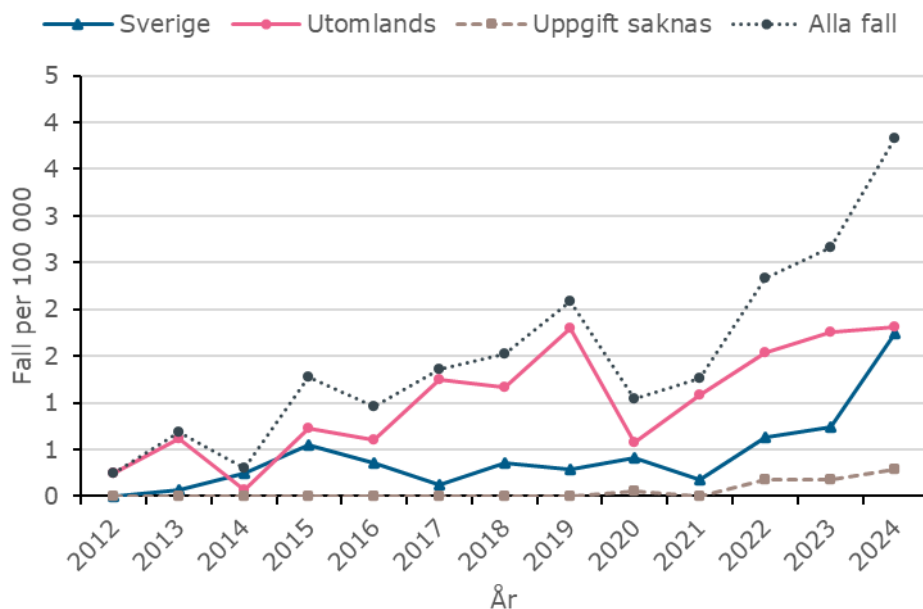
Tabell 5. Antal fall med ESBL-carba år 2022–2024, per ålder, kön, smittland, anledning till provtagning och smittväg

	2022 N = 41	2023 N = 47	2024 N = 68
Medianålder (nedre, övre kvartil)	51 (31, 67)	55 (40, 74)	57 (31, 75)
Kön			
Kvinna	18 (44 %)	14 (30 %)	33 (49 %)
Man	23 (56 %)	33 (70 %)	35 (51 %)
Typ av fall			
Bärarskap eller okänt	24 (59 %)	27 (57 %)	37 (54 %)
Infektion	17 (41 %)	20 (43 %)	31 (46 %)
Smittland			
Sverige	11 (27 %)	13 (28 %)	31 (46 %)
Utomlands	27 (66 %)	31 (66 %)	32 (47 %)
Uppgift saknas	3 (7,3 %)	3 (6,4 %)	5 (7,4 %)
Anledning till provtagning			
Annan anledning till undersökning	5 (12 %)	5 (11 %)	7 (10 %)
Screening	20 (49 %)	20 (43 %)	23 (34 %)
Smittspårning	0 (0 %)	1 (2,1 %)	10 (15 %)
Uppgift saknas	0 (0 %)	1 (2,1 %)	0 (0 %)
Utredning av sjukdomssymtom	16 (39 %)	20 (43 %)	28 (41 %)
Smittväg			
Samhällssmitta	8 (20 %)	2 (4,3 %)	12 (18 %)
Uppgift saknas	10 (24 %)	24 (51 %)	24 (35 %)
Vårdrelaterad smitta	23 (56 %)	21 (45 %)	32 (47 %)

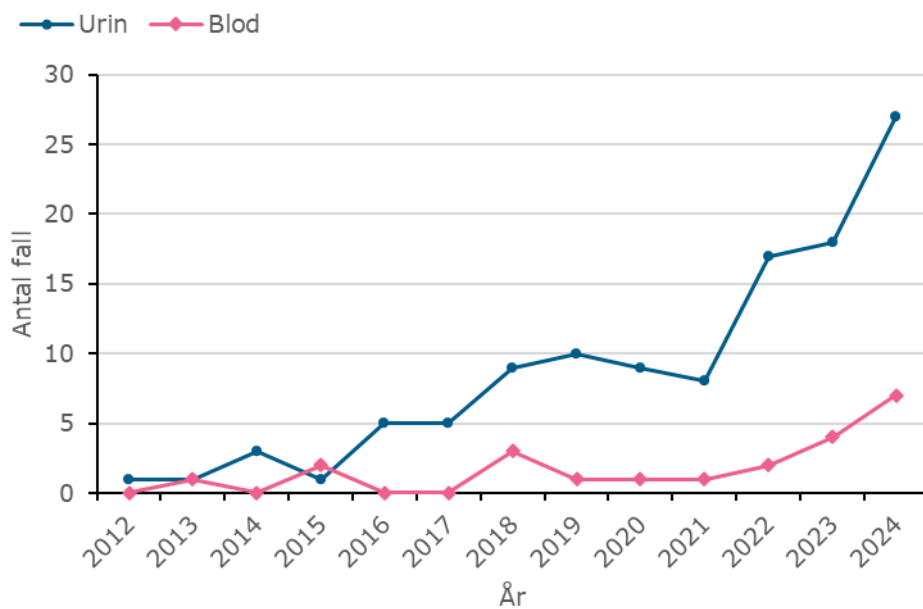
Tabell 6. Antal fall med ESBL-carba år 2024, smittade i Sverige respektive utomlands per ålder, kön, typ av fall, anledning till provtagning och smittväg

	Sverige N = 31	Utomlands N = 32	Uppgift saknas N = 5
Medianålder (nedre, övre kvartil)	72 (42, 82)	52 (29, 67)	53 (25, 54)
Kön			
Kvinna	16 (52 %)	14 (44 %)	3 (60 %)
Man	15 (48 %)	18 (56 %)	2 (40 %)
Typ av fall			
Bärarskap eller okänt	11 (35 %)	23 (72 %)	3 (60 %)
Infektion	20 (65 %)	9 (28 %)	2 (40 %)
Anledning till provtagning			
Annan anledning till undersökning	3 (9,7 %)	2 (6,3 %)	2 (40 %)
Screening	1 (3,2 %)	21 (66 %)	1 (20 %)
Smittspårning	8 (26 %)	2 (6,3 %)	0 (0 %)
Utredning av sjukdomssymtom	19 (61 %)	7 (22 %)	2 (40 %)
Smittväg			
Samhällssmitta	9 (29 %)	2 (6,3 %)	1 (20 %)
Uppgift saknas	11 (35 %)	9 (28 %)	4 (80 %)
Vårdrelaterad smitta	11 (35 %)	21 (66 %)	0 (0 %)

Figur 11. Incidens av fall med ESBL-carba, smittade i Sverige respektive utomlands, 2012–2024

Figur 12. Antal unika laboratorieanmälningar med ESBL-carba, påvisat i urin eller blod, 2012–2024

Giardia

Giardia intestinalis är en parasit som orsakar tarminfektion. Parasiten kan förekomma hos de flesta däggdjur, till exempel hund, katt, nötboskap och får. *Giardia* utsöndras via avföringen och smitta sker oftast via förorenat vatten (eller livsmedel).

Utfall och trend

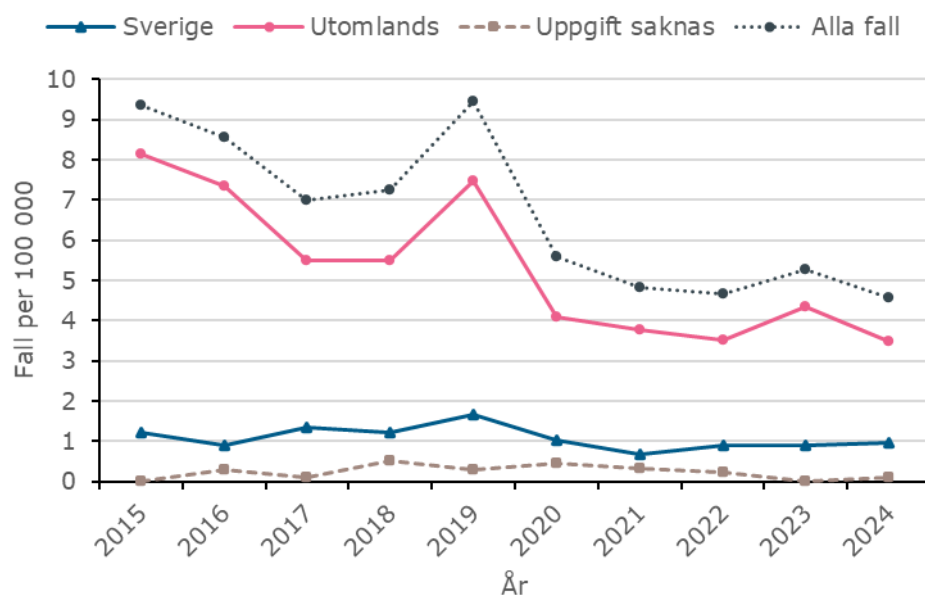
Under 2024 rapporterades 81 fall, vilket motsvarar 4,57 fall per 100 000 invånare. Det är en minskning med 13 procent jämfört med föregående år.

Över tid har antalet fall som smittats utomlands minskat tydligt, vilket visas i figur 13. Utlandssmittade står för omkring 80 procent av fallen. En tredjedel av dessa har diagnostiserats i samband med hälsoundersökning för migranter. Det vanligaste är att smitta skett i Afrika eller Asien. Trenden för inhemsk smitta är oförändrad.

Tabell 7. Antal fall med giardia år 2022–2024, per ålder, kön och land eller världsdel där smitta skett

	2022 N = 82	2023 N = 93	2024 N = 81
Medianålder (nedre, övre kvartil)	12 (5, 35)	12 (5, 39)	20 (5, 47)
Kön			
Kvinna	34 (41 %)	45 (48 %)	34 (42 %)
Man	48 (59 %)	48 (52 %)	47 (58 %)
Smittad i land/världsdel			
Afrika	37 (45 %)	33 (35 %)	30 (37 %)
Asien	16 (20 %)	36 (39 %)	25 (31 %)
Europa	7 (8,5 %)	1 (1,1 %)	1 (1,2 %)
Nordamerika	1 (1,2 %)	3 (3,2 %)	3 (3,7 %)
Smittland okänt	4 (4,9 %)	0 (0 %)	2 (2,5 %)
Sverige	16 (20 %)	16 (17 %)	17 (21 %)
Sydamerika	0 (0 %)	2 (2,2 %)	3 (3,7 %)
Utland	1 (1,2 %)	2 (2,2 %)	0 (0 %)

Figur 13. Incidens av fall med giardia, smittade i Sverige respektive utomlands, 2015–2024

Gonorré

Gonorré orsakas av bakterien *Neisseria gonorrhoeae* och är främst en sexuellt överförd infektion. Den infekterar vanligtvis slidan, livmoderhalsen och urinröret hos kvinnor samt urinröret hos män. Beroende på sexuell praktik kan också ändtarm och svalg infekteras.

Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 503 fall med gonorré, vilket motsvarar en incidens på 28 fall per 100 000 invånare. Det är en ökning med 17 procent jämfört med året innan och det högsta antalet fall som rapporterats sedan år 2000.

Av de rapporterade fallen år 2024 var 74 procent män (372 fall). Flest fall (68 procent) smittades i Sverige, jämfört med 30 procent utomlands, se figur 14.

År 2024 var medianåldern för kvinnor 27 år, jämfört med 23 år föregående år. Medianåldern för män var 33 år respektive 31 år. Antalet fall ökade i åldersgruppen 25 år och äldre. År 2023 ökade antalet i grupperna 15–19 och 20–24 år. Men under 2024 sågs en minskning i dessa två åldersgrupper, tillbaka till 2022 års nivå.

En ökning sågs både i gruppen som smittades via sexuell kontakt med motsatt kön och i gruppen som smittades via sexuell kontakt med samma kön, se figur 15.

Bland kvinnor som smittades via sexuell kontakt med motsatt kön var ökningen 10 procent. Flest fall rapporterades i åldersgruppen 19–28 år (59 procent). En ökning sågs i åldrarna 30 år och äldre.

Bland män som smittades via sexuell kontakt med motsatt kön var ökningen 29 procent. Ökningen sågs i åldrarna 25 år och äldre; 74 procent var i åldersgruppen 25–44 år.

Bland män som smittades via sexuell kontakt med samma kön var ökningen 16 procent. Flest fall rapporterades i åldersgrupperna 25–39 år (62 procent). Där ses en ökning framför allt i åldersgruppen 30–39 år. Tabell 8 visar beskrivande statistik för respektive grupp. För antal fall per kön, ålder och smittväg, se figur 16 och 17.

De senaste tio åren har enstaka kvinnor rapporterats smittade via sexuell kontakt med samma kön. Dessa redovisas inte i figurerna.

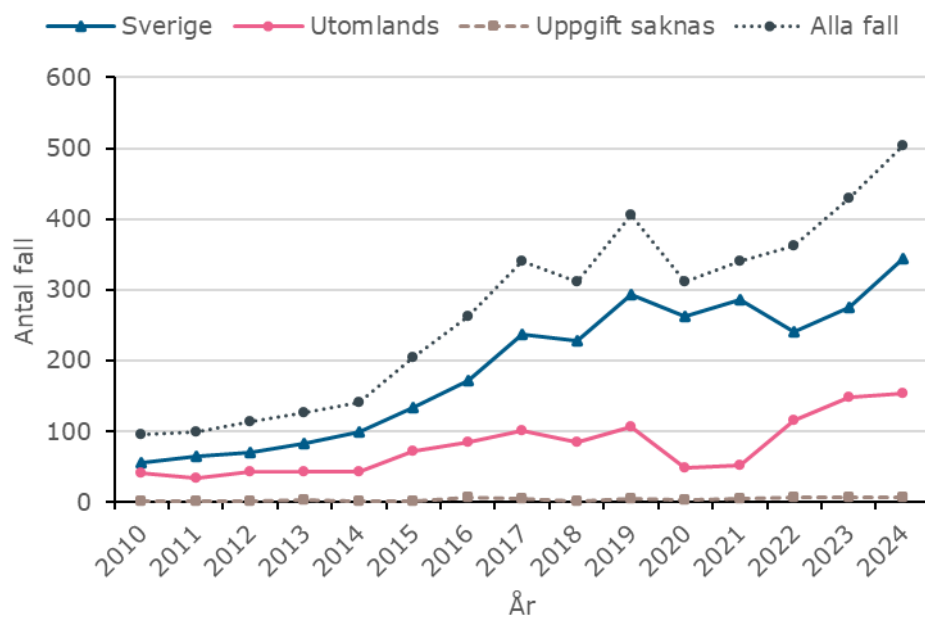
Endast antalet fall rapporterade till smittskyddskontoret i Göteborg ökade. Antal fall per 100 000 invånare under året var i Göteborgsområdet 50 följt av Borås 10, Skövde 11 och Uddevalla 8.

Tabell 8. Antal fall med gonorré år 2024, per smittväg, fördelat på kön, ålder, typ av infektion och smittland

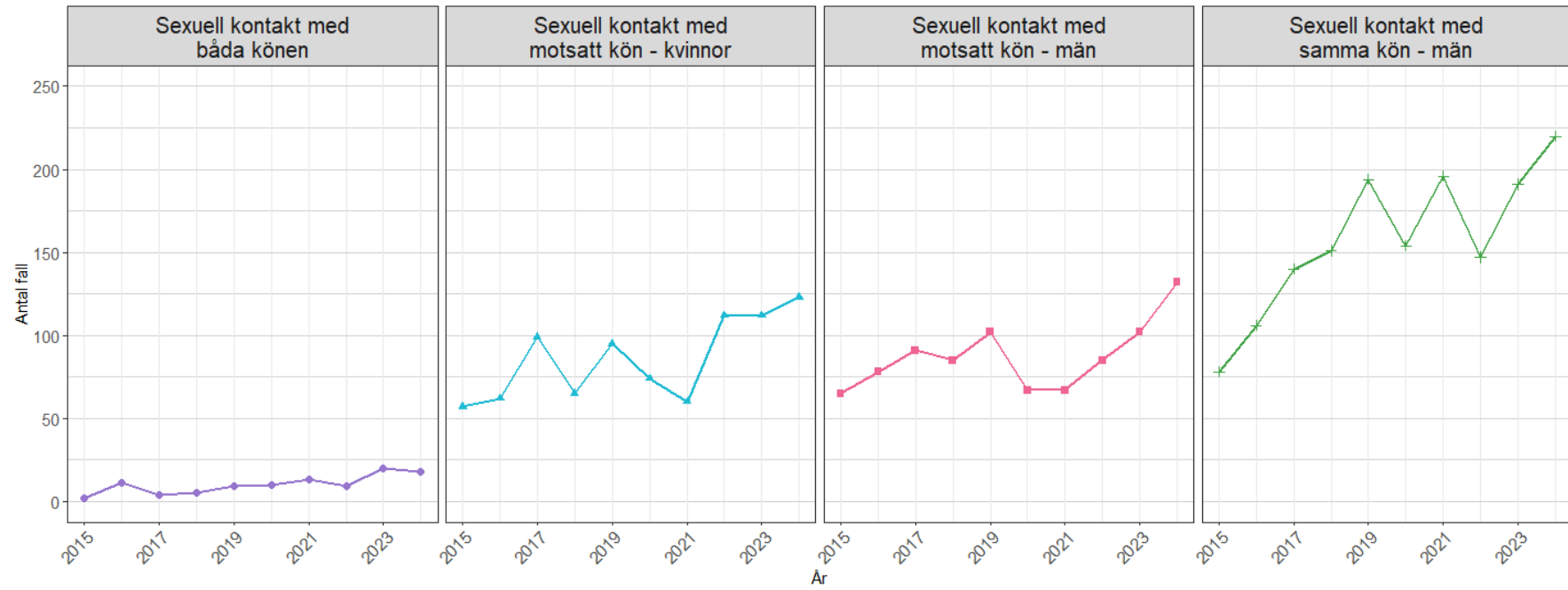
	Sexuell kontakt med motsatt kön, kvinnor N = 123	Sexuell kontakt med motsatt kön, män N = 132	Sexuell kontakt med samma kön (män som har sexuell kontakt med män) N = 220
Medianålder (nedre, övre kvartil)	26 (22, 35)	33 (26, 38)	33 (27, 38)
Kön			
Kvinna	123 (100 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
Man	0 (0 %)	132 (100 %)	220 (100 %)
Åldersgrupp			
<19	17 (14 %)	2 (1,5 %)	6 (2,7 %)
20–29	62 (50 %)	50 (38 %)	66 (30 %)
30–39	30 (24 %)	54 (41 %)	98 (45 %)
40+	14 (11 %)	26 (20 %)	50 (23 %)
Typ av infektion			
Akut sjukdom	69 (56 %)	105 (80 %)	84 (38 %)
Symtomfri	52 (42 %)	27 (20 %)	136 (62 %)
Uppgift saknas	2 (2 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
Smittland			
Sverige	97 (79 %)	92 (70 %)	141 (64 %)
Utomlands	25 (20 %)	40 (30 %)	78 (35 %)
Uppgift saknas	1 (0,8 %)	0 (0 %)	1 (0,5 %)

Fall med övrig smittväg eller där uppgiften saknas redovisas inte i tabellen ovan.

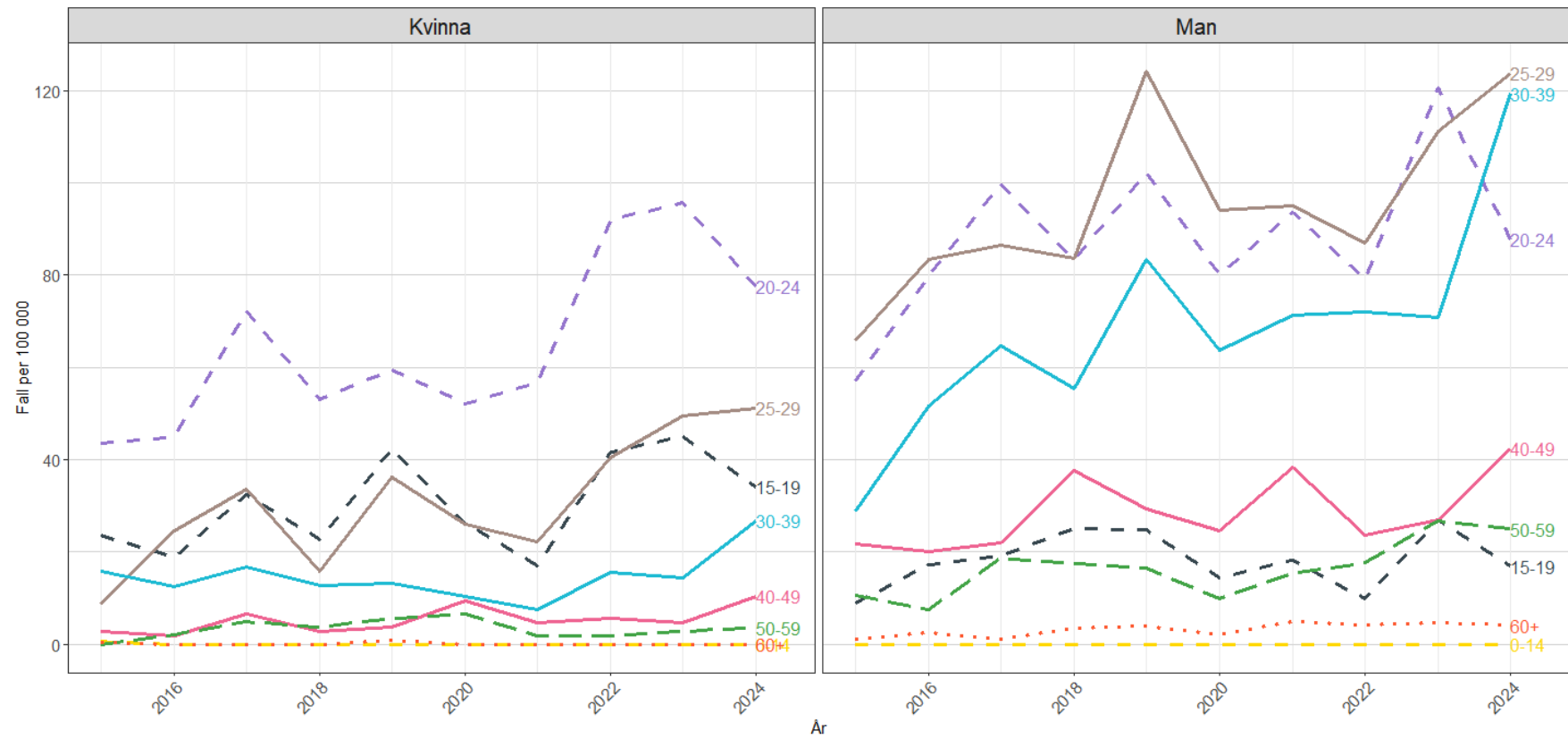
Figur 14. Antal fall med gonorrhé, smittade i Sverige respektive utomlands, 2010–2024

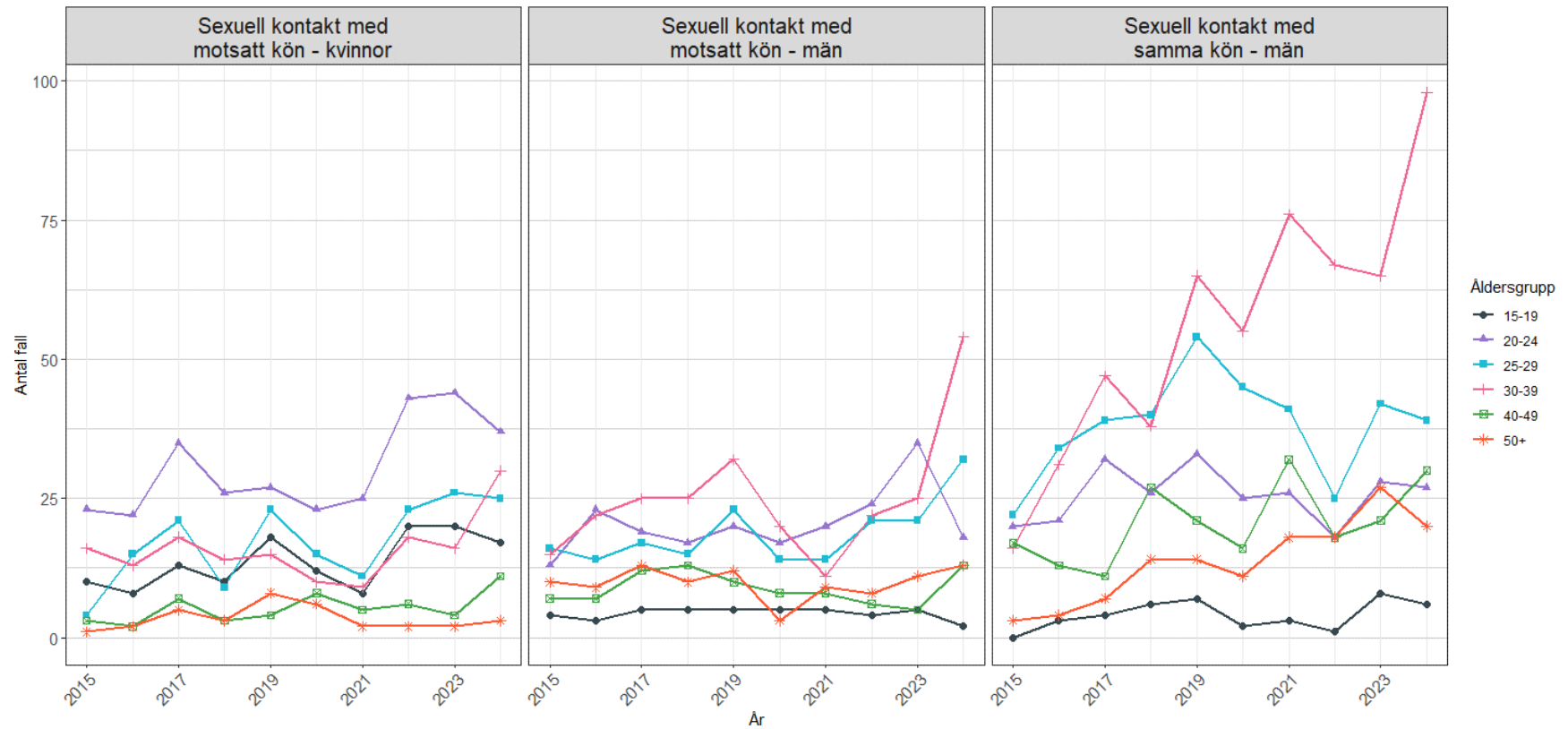
Figur 15. Antal fall med gonorré per smittväg 2015–2024

Figur 16. Incidens av fall med gonorré, per kön och åldersgrupp, 2015–2024

Figur 17. Antal fall med gonorré per smittväg sexuell kontakt med motsatt kön (kvinnor respektive män) samt sexuell kontakt med samma kön (män), per åldersgrupp 2015–2024

Grupp A-streptokocker – invasiva

Det finns många olika streptokocker; en del med förmåga att orsaka sjukdom hos människa, andra helt harmlösa. De invasiva streptokockerna tillhör arten *Streptococcus pyogenes* – betahemolyserande streptokocker grupp A – GAS.

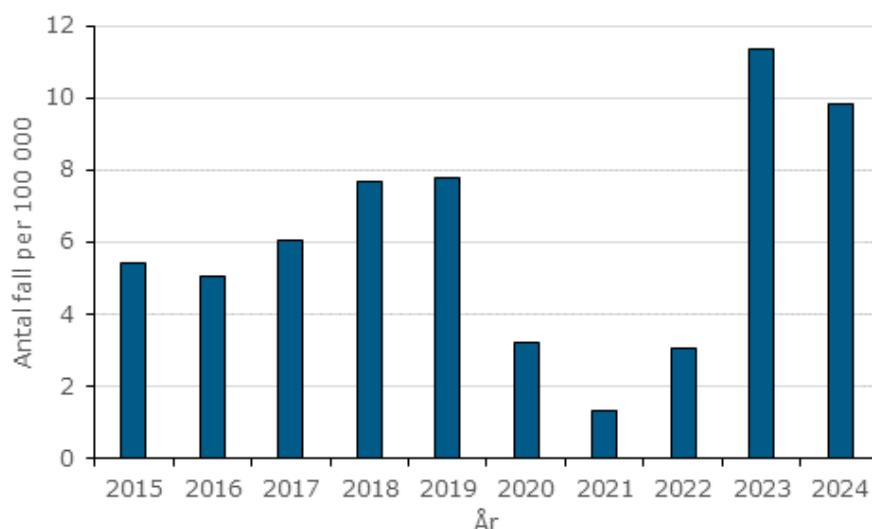
Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 174 fall, vilket motsvarar en incidens på 9,81 fall per 100 000 invånare. Det är en minskning med 13 procent jämfört med föregående år, men fortsatt högre än åren innan och under pandemiåren med covid-19. Tabell 9 visar beskrivande statistik för de senaste tre åren. Klinisk manifestation baseras på rapport från behandlande läkare. Provtagningslokal baseras på laboratorierapportering, där ”annat” är en samlingskategori för prover från exempelvis ledvätska eller andra normalt sterila lokaler.

Figur 18 visar en tidsserie över incidensen för de senaste tio åren. Över tid ses en ökande trend för invasiva grupp A-streptokocker, med undantag av minskningen som följde av pandemiårens restriktioner.

Högst incidens ses bland personer 70 år och äldre, se figur 19. Av de rapporterade fallen var 11 procent barn i åldern 0–9 år, jämfört med 2010-2019 då de i genomsnitt utgjorde 6,4 procent av fallen.

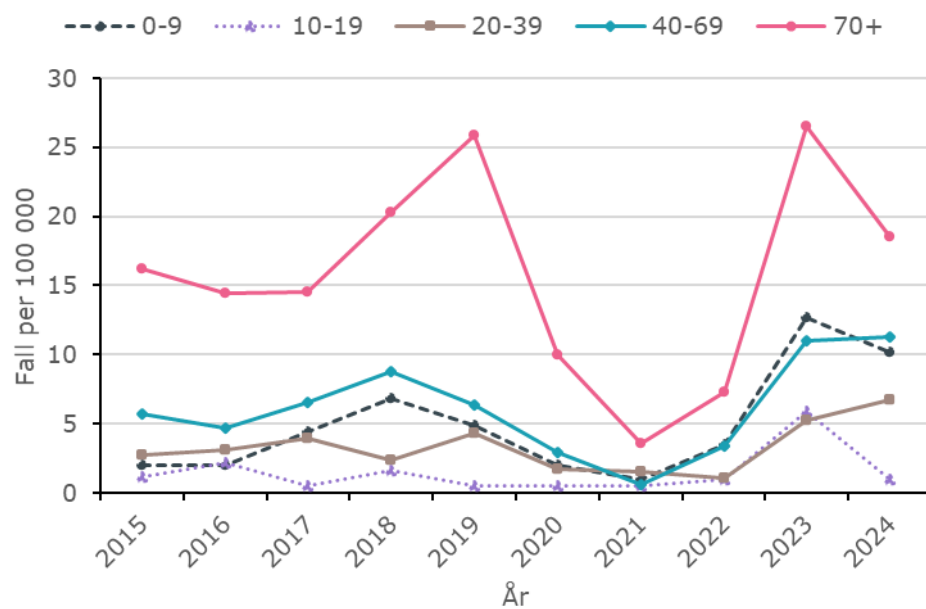
Figur 18. Incidens av fall med invasiva grupp A-streptokocker 2015–2024

Tabell 9. Antal fall med invasiva grupp A-streptokocker år 2022-2024, per ålder, kön, provtagningslokal och klinisk manifestation

	2022 N = 54	2023 N = 201	2024 N = 174
Medianålder (nedre, övre kvartil)	61 (40, 77)	58 (32, 74)	58 (34, 74)
Åldersgrupp			
0-9	7 (13 %)	25 (12 %)	20 (11 %)
10-19	2 (3,7 %)	12 (6,0 %)	2 (1,1 %)
20-64	21 (39 %)	80 (40 %)	82 (47 %)
65+	24 (44 %)	84 (42 %)	70 (40 %)
Kön			
Kvinna	25 (46 %)	97 (48 %)	85 (49 %)
Man	29 (54 %)	104 (52 %)	89 (51 %)
Provtagningslokal			
Annat	3 (5,6 %)	17 (8,5 %)	22 (13 %)
Blod	50 (93 %)	167 (83 %)	139 (80 %)
Cerebrospinalvätska	1 (1,9 %)	2 (1,0 %)	2 (1,1 %)
Pleuravätska	0 (0 %)	15 (7,5 %)	11 (6,3 %)
Klinisk manifestation			
Annan klinisk manifestation	47 (87 %)	167 (83 %)	145 (83 %)
Barnsängsfeber	0 (0 %)	3 (1,5 %)	9 (5,2 %)
Nekrotiserande fasciit	3 (5,6 %)	16 (8,0 %)	15 (8,6 %)
Toxic shock syndrome (TSS)	1 (1,9 %)	10 (5,0 %)	4 (2,3 %)
Uppgift saknas	3 (5,6 %)	5 (2,5 %)	1 (0,6 %)

Figur 19. Incidens av fall med invasiva grupp A-streptokocker per åldersgrupp, 2015–2024

Haemophilus influenzae – invasiv

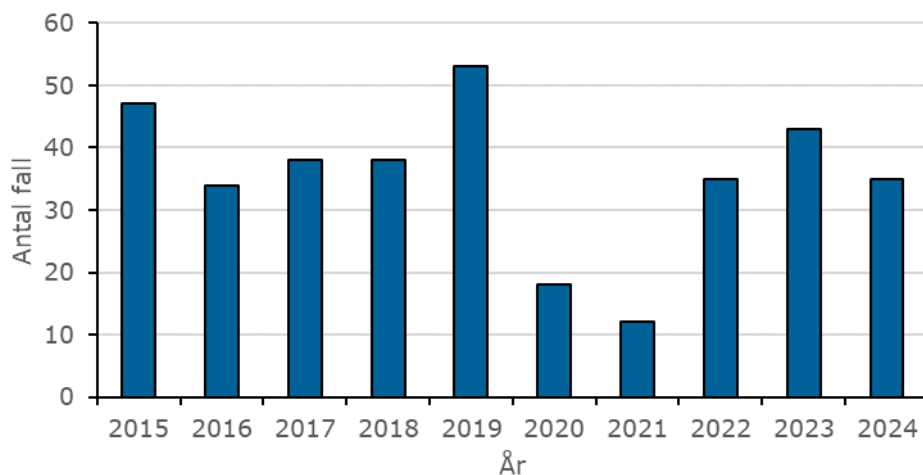
Haemophilus influenzae är en bakterie som kan orsaka olika infektioner i de övre luftvägarna, men också invasiva och svåra infektioner. Hos framför allt små barn förekommer invasiv infektion (bakterierna kan påvisas i blodet eller i annan steril lokal). Bakterien är känslig för antibiotika.

Utfall och trend

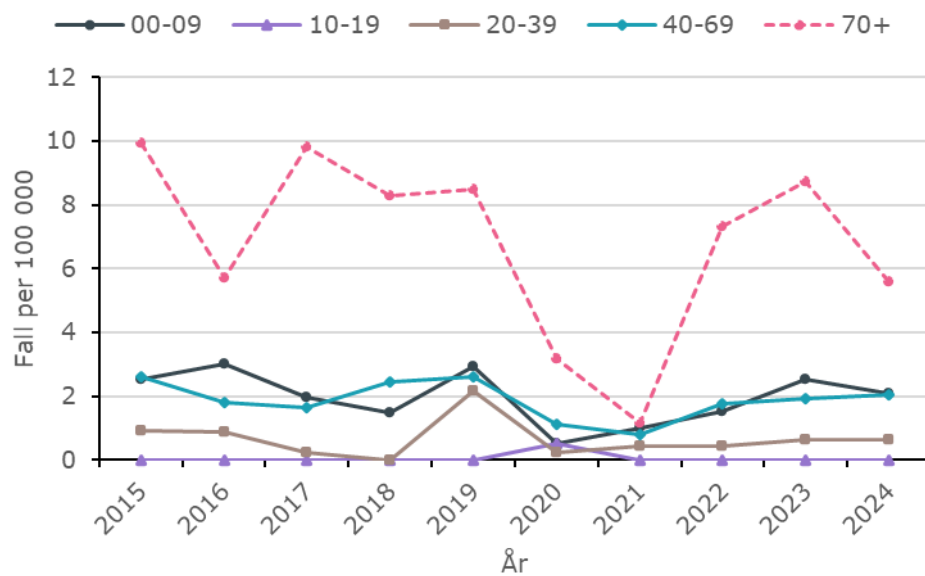
Under 2024 rapporterades 35 fall, vilket motsvarar en incidens på 1,97 fall per 100 000 invånare. Det är en minskning med 19 procent jämfört med året innan. Antalet fall är nu tillbaka på samma nivå som innan pandemiåren med covid-19.

Incidensen var högst bland personer 70 år och äldre, se figur 21. Under året rapporterades fyra barn i åldern 0–4 år, varav två var yngre än 3 månader. Ett av barnen hade typ f, i ett fall saknades typning och två barn var PCR-positiva och därmed utfördes ingen typning.

Figur 20. Antal fall med invasiv Haemophilus influenzae 2015–2024

Figur 21. Incidens av fall med invasiv Haemophilus influenzae per åldersgrupp 2015–2024

Harpest

Kan också benämnas tularemi. Harpest orsakas av bakterien *Francisella tularensis*. Sjukdomen drabbar främst gnagare, men smittan kan överföras till människor på olika sätt, framför allt via mygg. Orsaken till att antalet fall varierar från år till år är oklar, men sannolikt samverkar ett flertal faktorer, till exempel väderförhållanden, antalet värddjur och mängden myggor. Antalet fall i Sverige brukar variera mellan regioner och år, och de norra delarna brukar ha fler fall.

Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 61 fall, vilket motsvarar en incidens på 3,44 fall per 100 000 invånare. Det är en ökning med 79 procent jämfört med året innan och det är det högsta antalet som rapporterats sedan år 2000. Totalt rapporterades 414 fall i Sverige år 2024, vilket motsvarar 3,91 fall per 100 000 invånare.

Flest smittade sågs i åldersgrupperna 50–69 samt 70 år och äldre, se figur 23. Som tidigare smittades fler män än kvinnor. Flest fall rapporterades under augusti till oktober månad (44 fall) se figur 24.

En väsentlig ökning av fall som hade smittats via luftvägarna och insjuknat i lunginflammation noterades. Även fall med annan klinisk manifestation ökade, se tabell 10. Av fallen med annan klinisk manifestation hade flertalet (10) en tyfös form. Det förekommer fall med lungförändringar som primärt har utretts som lungcancer, men har visat sig vara harpest.

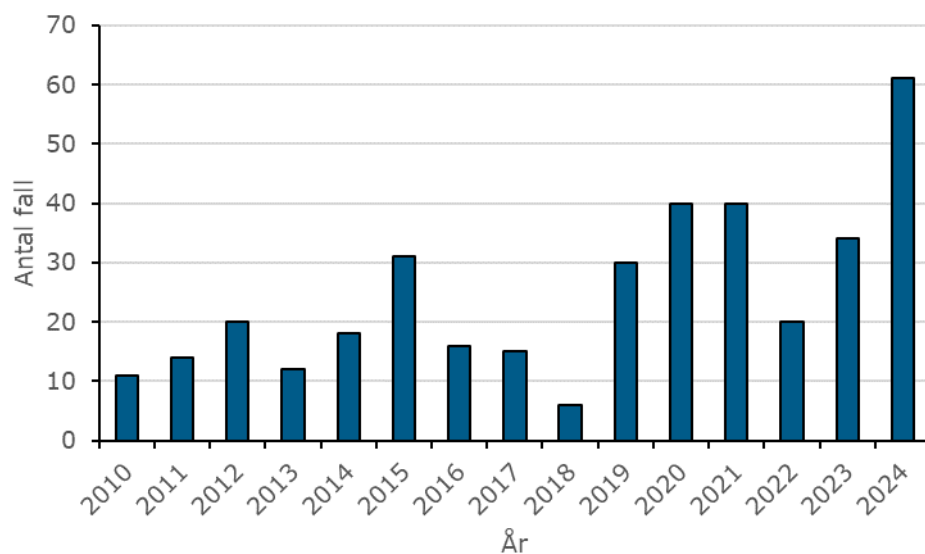
Som tidigare år är majoriteten av fallen smittade i kommuner i Fyrbodalsområdet, men smitta har också skett i andra kommuner, se figur 25. Under 2024 bedömdes 52 fall som troligen smittade i Västra Götaland. Ytterligare två fall smittades i vår region men diagnostiserades i en annan region och redovisas ej i figur 25. Antalet smittade per kommun för åren 2021–2024 visas i figur 26.

Vad ökningen i Västra Götaland beror på är i skrivande stund oklart.

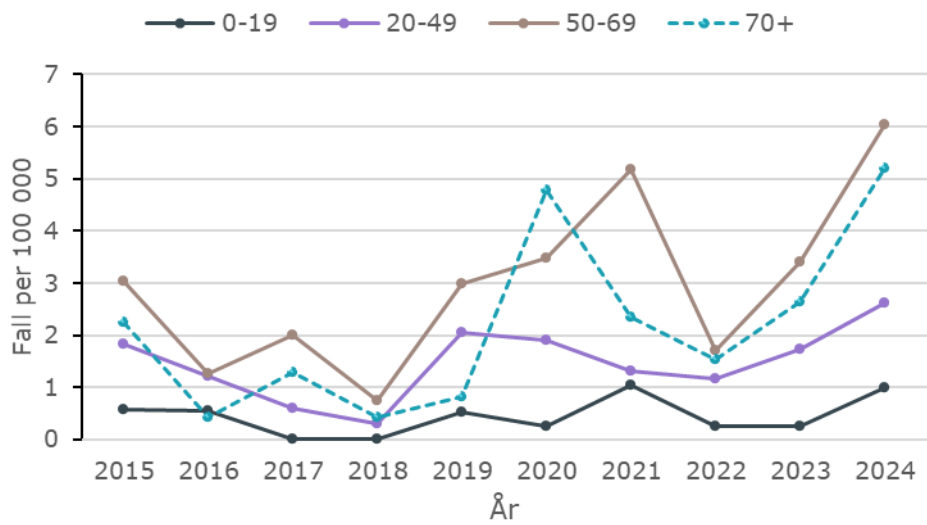
Sjukdomen behöver uppmärksammas och därför planerar Smittskydd Västra Götaland att anordna utbildningsinsatser under 2025.

Tabell 10. Antal fall med harpest år 2022–2024, per ålder, kön och klinisk manifestation

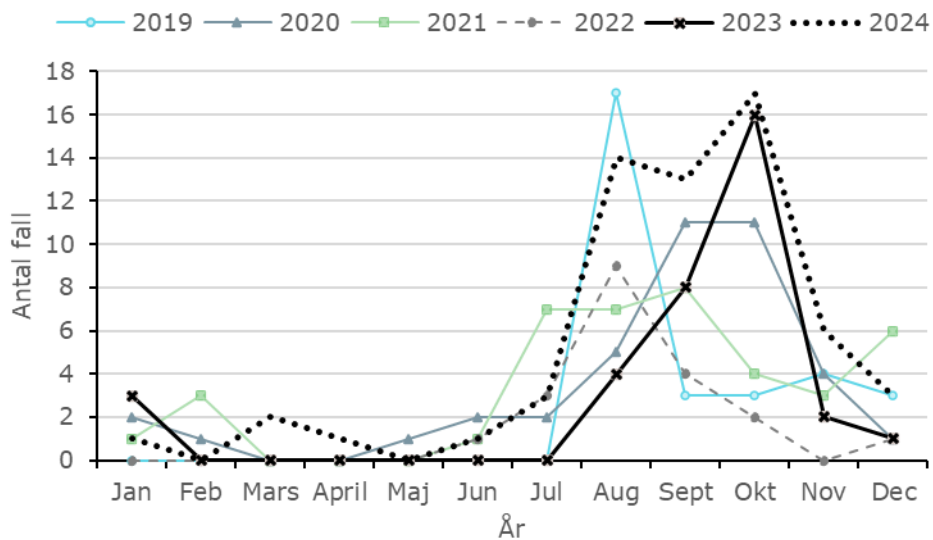
	2022 N = 20	2023 N = 34	2024 N = 61
Medianålder (nedre, övre kvartil)	51 (40, 59)	57 (46, 65)	55 (45, 68)
Kön			
Kvinna	6 (30 %)	10 (29 %)	18 (30 %)
Man	14 (70 %)	24 (71 %)	43 (70 %)
Klinisk manifestation			
Sår	7 (35 %)	15 (44 %)	22 (36 %)
Luftväg	4 (20 %)	10 (29,5 %)	26 (43 %)
Annan klinisk manifestation	9 (45 %)	9 (26,5 %)	13 (21 %)

Figur 22. Antal fall med harpest per år 2010–2024

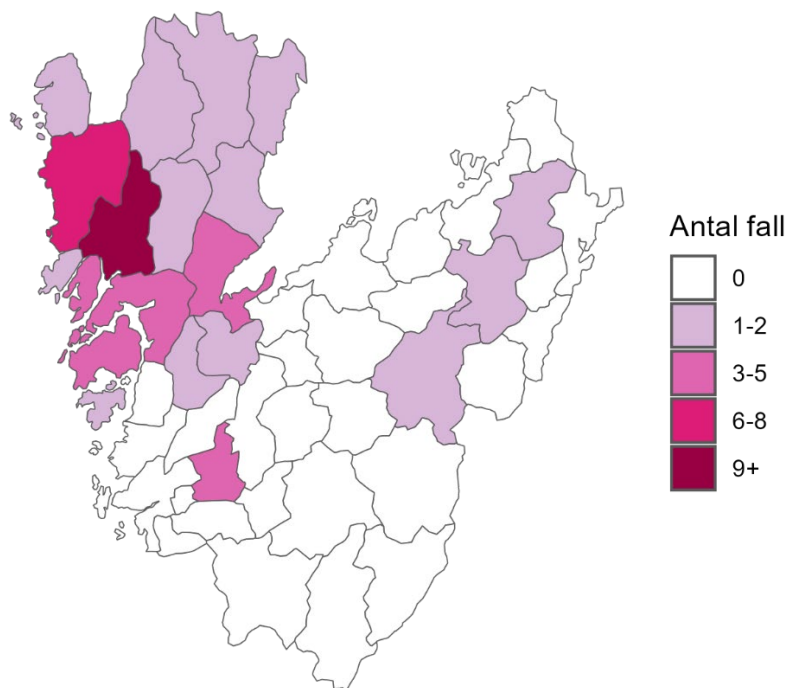
Figur 23. Incidens av fall med harpest per åldersgrupp 2015–2024

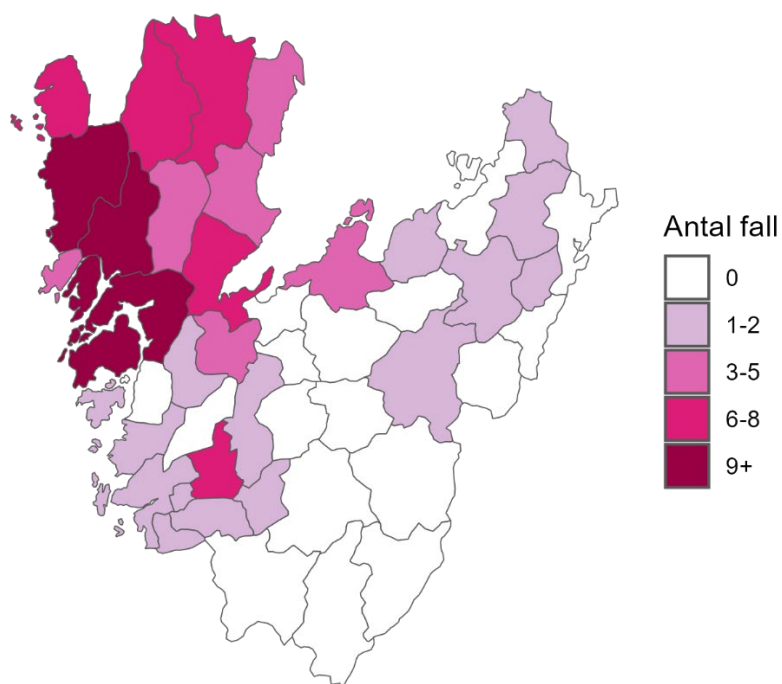
Figur 24. Antal fall med harpest per rapporteringsmånad 2019–2024

Figur 25. Antal fall med harpest 2024 per kommun där smitta sannolikt skett (=52)

Figur 26. Antal fall med harpest 2021–2024 per kommun där smitta sannolikt skett (=130)

Hepatit A

Hepatit A orsakas av ett virus som sprids främst via förorenat vatten eller livsmedel. Sjukdomen drabbar i princip endast människor, och förekommer allmänt i länder med dålig dricksvattenhygien, men kan även smitta från person till person eller via livsmedel.

Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 17 fall med hepatit A, vilket motsvarar en incidens på 0,96 fall per 100 000 invånare. Det är en ökning med 89 procent jämfört med föregående år. Figur 27 visar trenden för de senaste tio åren. I två fall saknas uppgift om smittland; dessa redovisas inte.

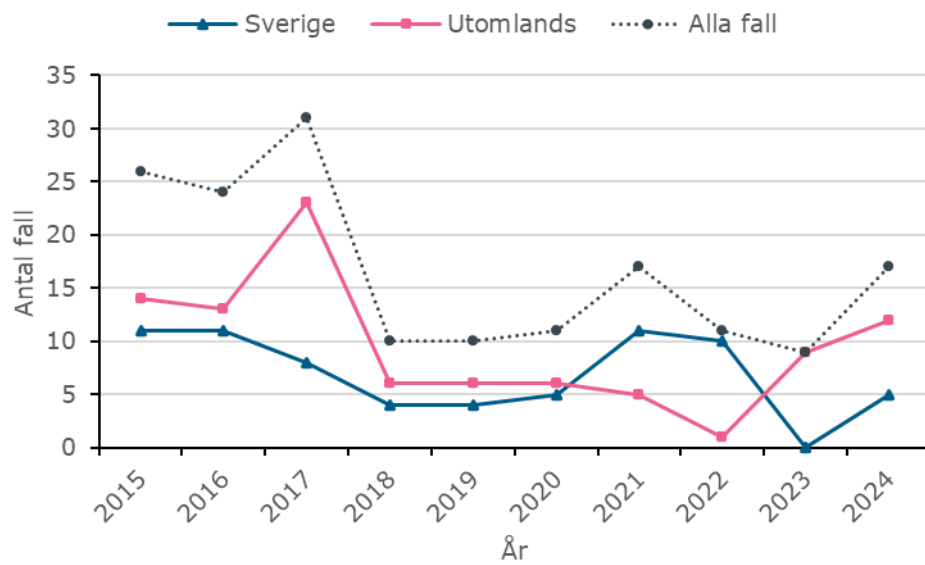
Bland årets fall finns två hushållskluster med fyra respektive fem fall, där personer inom samma familj smittats i samband med utlandsresa eller genom sekundär smittspridning inom hushållet.

Två av de inhemska fallen har sannolikt smittats via livsmedel. Smittkällan har dock inte gått att identifiera.

Tabell 11. Antal fall med hepatit A år 2022–2024, per ålder, kön och land eller världsdel där smitta skett

	2022 N = 11	2023 N = 9	2024 N = 17
Medianålder (nedre, övre kvartil)	8 (6, 32)	10 (4, 37)	11 (5, 25)
Kön			
Kvinna	3 (27 %)	5 (56 %)	11 (65 %)
Man	8 (73 %)	4 (44 %)	6 (35 %)
Smittad i land/världsdel			
Afrika	0 (0 %)	2 (22 %)	7 (41 %)
Asien	0 (0 %)	6 (67 %)	2 (12 %)
Europa	1 (9,1 %)	1 (11 %)	2 (12 %)
Sverige	10 (91 %)	0 (0 %)	5 (29 %)
Sydamerika	0 (0 %)	0 (0 %)	1 (5,9 %)

Figur 27. Antal fall med hepatit A, smittade i Sverige respektive utomlands 2015–2024

Hepatit B och D

Hepatit B orsakas av ett virus som sprids sexuellt eller via blod. Smittan finns bland människor i hela världen, men är vanligast i Asien och Afrika. Den vanligaste smittvägen är från mor till barn i samband med förlossning, men hepatit B smittar också via blod och sexuell kontakt. Akut hepatit B avser att personen är nysmittad, och kronisk hepatit B innebär att infektionen inte läkt ut. Risken att utveckla kronisk infektion är störst bland spädbarn. Hepatit D är ett virus som kräver samtidig infektion med hepatit B.

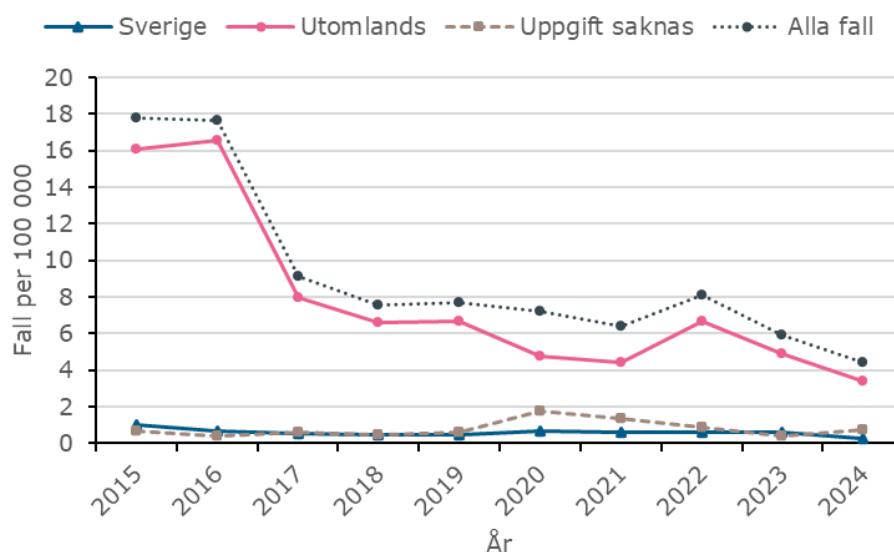
Utfall och trend – hepatit B

Under 2024 rapporterades 78 fall med hepatit B, vilket motsvarar en incidens på 4,40 fall per 100 000 invånare. Det är en minskning med 25 procent jämfört med föregående år. Tabell 12 redovisar beskrivande statistik för de senaste tre åren. Trenden över tid, fördelat på smittland, visas i figur 28. Efter den topp som sågs 2015–2016 i samband med migrationen som följde av kriget i Syrien, har antalet fall legat på en lägre och minskande nivå.

Utfall och trend – hepatit D

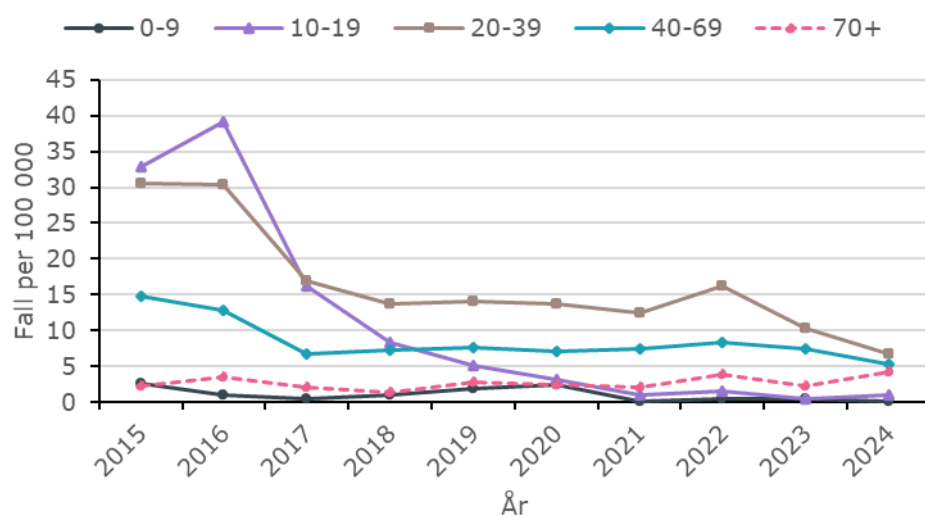
Fyra fall med hepatit D rapporterades under 2024. Detta är i nivå med hur det brukar se ut. Sedan år 2010 har runt 3–4 fall årligen rapporterats (medianvärde 3, spridning 0–10). Senast ett inhemskt fall med hepatit D rapporterades var 2010; en person som smittats via intravenöst missbruk.

Figur 28. Incidens av fall med hepatit B, smittade i Sverige respektive utomlands 2015–2024

Tabell 12. Antal fall med hepatit B år 2022–2024, per ålder, kön, typ av infektion och smittland

	2022 N = 142	2023 N = 104	2024 N = 78
Medianålder (nedre, övre kvartil)	38 (31, 47)	40 (31, 53)	42 (34, 56)
Kön			
Kvinna	44 (31 %)	40 (38 %)	28 (36 %)
Man	98 (69 %)	63 (61 %)	49 (63 %)
Uppgift saknas	0 (0 %)	1 (1,0 %)	1 (1,3 %)
Typ av infektion			
Akut sjukdom	4 (2,8 %)	3 (2,9 %)	4 (5,1 %)
Kronisk infektion	126 (89 %)	94 (90 %)	68 (87 %)
Uppgift saknas	12 (8,5 %)	7 (6,7 %)	6 (7,7 %)
Smittland			
Sverige	10 (7,0 %)	11 (11 %)	5 (6,4 %)
Utomlands	117 (82 %)	86 (83 %)	60 (77 %)
Uppgift saknas	15 (11 %)	7 (6,7 %)	13 (17 %)

Figur 29. Incidens av hepatit B per åldersgrupp 2015–2024

Hepatit C

Hepatit C orsakas av ett virus som bara finns hos människor och sprids via blod samt i viss utsträckning sexuellt. De flesta med hepatit C har blivit smittade via delade injektionsverktyg i samband med intravenöst missbruk. Smittämnet är mycket utbrett och vanligt i hela världen, men förekomsten i Sverige är förhållandevis låg. Immunitet uppstår inte efter utläkt infektion, varför risk för återsmitta finns. Det finns heller inte något vaccin. En övervägande del av fallen som rapporteras har kronisk infektion.

Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 127 fall med hepatit C, vilket motsvarar en incidens på 7,16 fall per 100 000 invånare. Det är en minskning med 6 procent jämfört med föregående år. Tabell 13 redovisar beskrivande statistik för de senaste tre åren. Liksom tidigare var de flesta fallen (78 procent) smittade i Sverige. Intravenöst missbruk var den dominerande smittvägen.

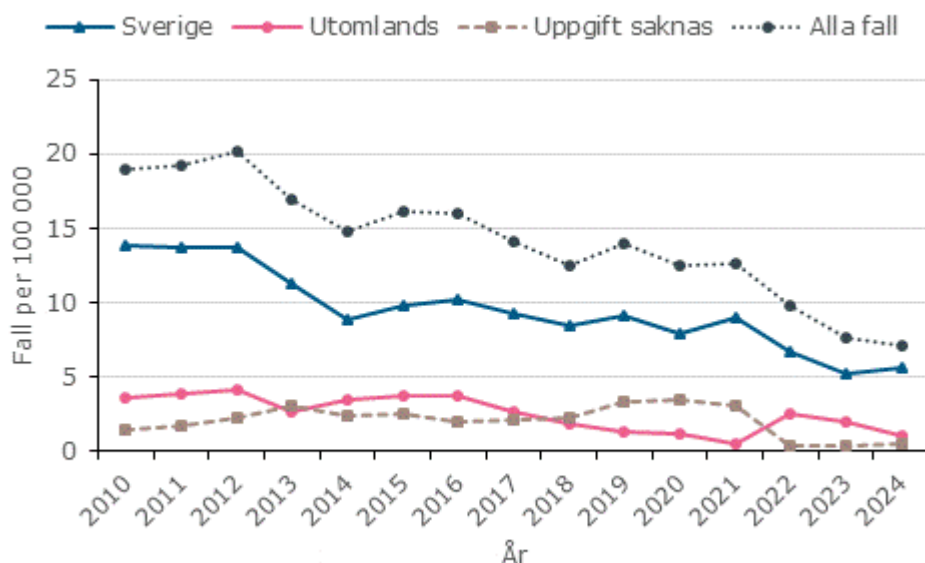
Figur 30 visar en tidsserie över incidensen åren 2010–2024 fördelat på smittland, där en tydligt minskande trend ses. År 2020 ändrades dock falldefinitionen så att endast fall med aktiv infektion ska rapporteras. Även när man tar hänsyn till detta, kvarstår den minskande trenden.

Effektiv behandling och ökad tillgänglighet till sprututbyte gör att det nu finns en uttalad ambition att minska incidensen av hepatit C med 90 procent till år 2030, jämfört med 2016 års nivå. En person som läkt ut sin infektion och inte längre är smittsam, avskrivs från förhållningsreglerna av behandlande läkare. Figur 31 visar hur många fall som avskrivits per år i Västra Götaland från 2010 till 2024. Under perioden har sammanlagt 5 179 personer avskrivits.

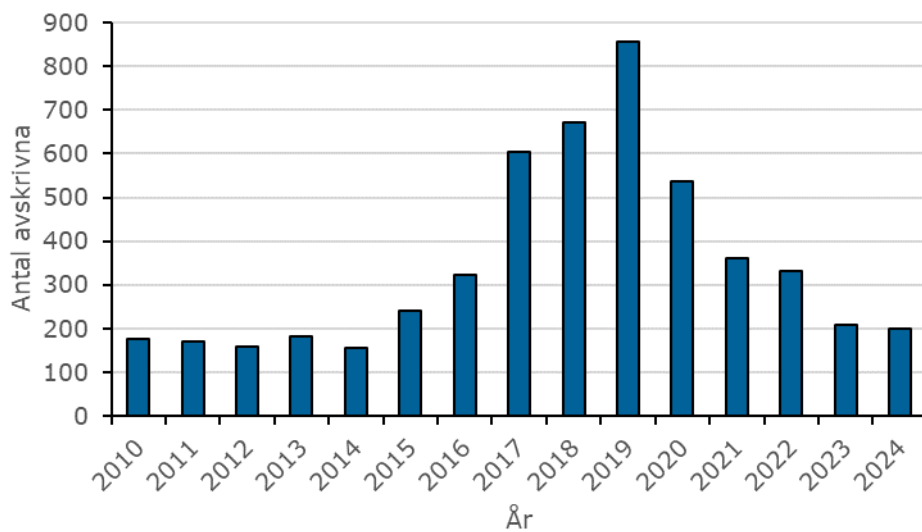
Figur 32 visar ålder- och könsfördelning för de fall som rapporterades under 2024.

För fall som rapporterats smittade i Sverige 2024 angavs intravenöst missbruk som smittväg i 77 procent. Smittotillfället kan dock i en del fall ligga långt bak i tiden. Bland smittade via intravenöst missbruk i Sverige var medelåldern 39 år vid rapporteringstillfället (standardavvikelse 12 år och variationsvidd 22–72 år). Figur 33 visar en tidsserie över antal fall som smittats via intravenöst missbruk i Sverige, fördelat på olika åldersgrupper. Över tid ses ett skifte; färre fall diagnostiseras i den yngsta åldersgruppen. De sista sju åren ses flest fall inom gruppen 30–49 år.

Figur 30. Incidens av fall med hepatit C per smittland 2010–2024

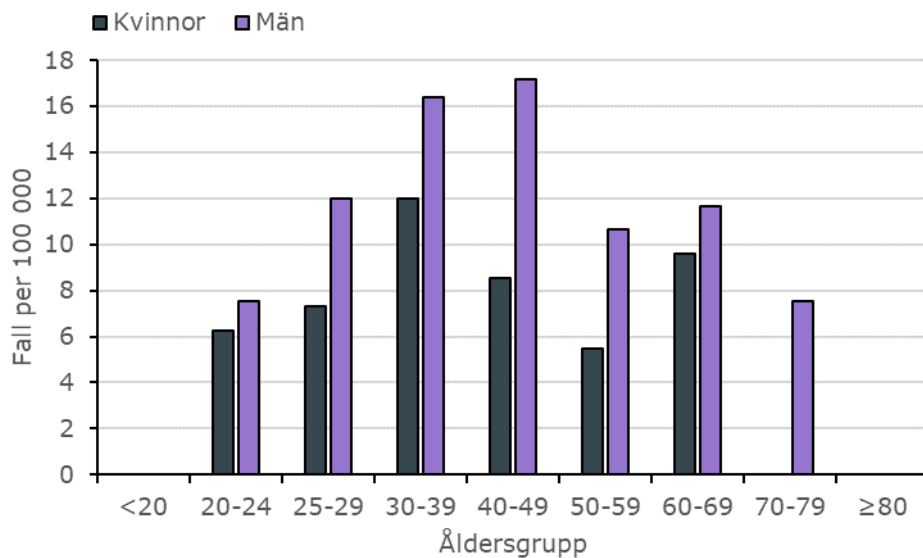
Figur 31. Antal avskrivna fall med hepatit C, 2010–2024

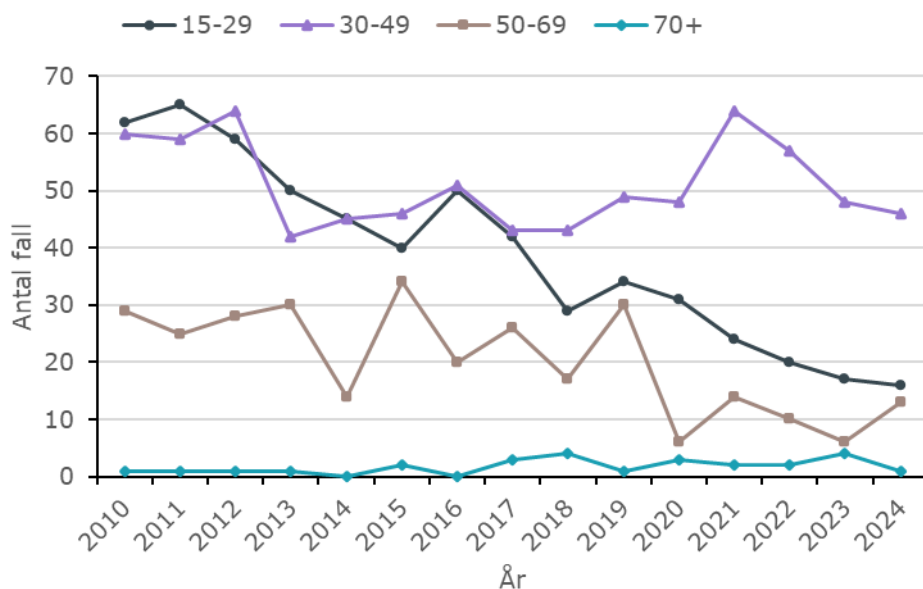
Tabell 13. Antal fall med hepatit C, 2022–2024

	2022 N = 172	2023 N = 135	2024 N = 127
Medianålder (nedre, övre kvartil)	40 (34, 56)	41 (32, 51)	42 (34, 58)
Kön			
Kvinna	61 (35 %)	34 (25 %)	46 (36 %)
Man	111 (65 %)	101 (75 %)	81 (64 %)
Typ av infektion			
Akut sjukdom	12 (7,0 %)	10 (7,4 %)	16 (13 %)
Kronisk infektion	150 (87 %)	119 (88 %)	102 (80 %)
Uppgift saknas	10 (5,8 %)	6 (4,4 %)	9 (7,1 %)
Smittland			
Sverige	119 (69 %)	92 (68 %)	99 (78 %)
Utomlands	45 (26 %)	36 (27 %)	18 (14 %)
Uppgift saknas	8 (4,7 %)	7 (5,2 %)	10 (7,9 %)
Smittväg			
Annan smittväg	11 (6,4 %)	14 (10 %)	6 (4,7 %)
Blodprodukt	5 (2,9 %)	4 (3,0 %)	4 (3,1 %)
Intravenöst missbruk	98 (57 %)	81 (60 %)	82 (65 %)
Sexuell smitta	8 (4,7 %)	3 (2,2 %)	4 (3,1 %)
Uppgift saknas	50 (29 %)	33 (24 %)	31 (24 %)

Figur 32. Incidens av fall med hepatit C per kön och åldersgrupp år 2024

Figur 33. Antal fall smittade via intravenöst missbruk i Sverige, per åldersgrupp, 2010–2024

Kommentar: Diagrammet visar fallets ålder vid rapporteringen.

Hepatit E

Hepatit E-virus utsöndras med avföringen och sprids via förorenat vatten eller livsmedel, till exempel otillräckligt tillagat kött.

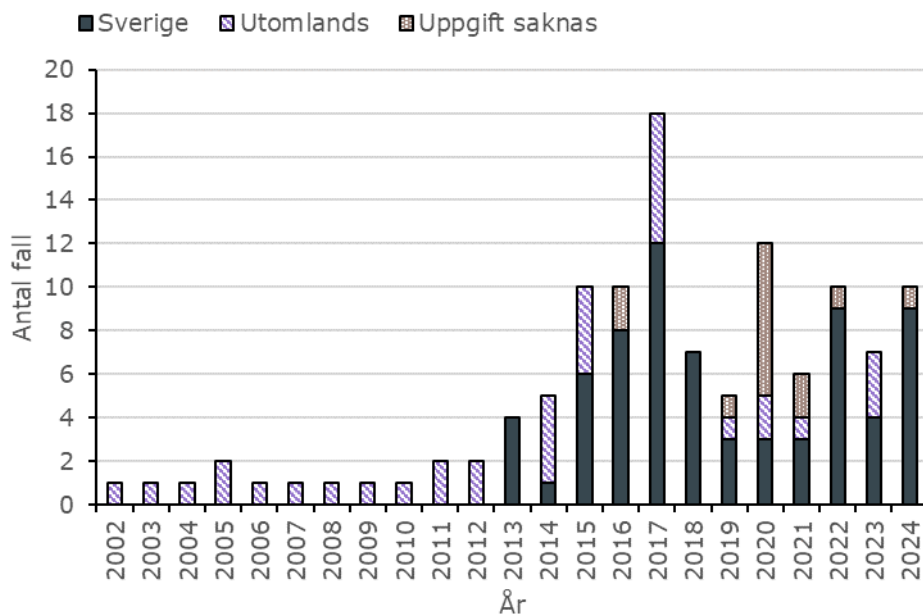
Utfall och trend

Under 2024 rapporterades tio fall, vilket motsvarar en incidens på 0,56 fall per 100 000 invånare. Det är en ökning med 43 procent jämfört med föregående år. Figur 34 visar antal fall som rapporterats sedan år 2002, fördelat på smittland.

I likhet med de senaste åren hade de flesta av fallen smittats i Sverige. Under 00-talet diagnostiserades endast enstaka fall per år, oftast smittade utomlands. Men med ökad uppmärksamhet kring diagnosen och ökad provtagning diagnostiseras fler fall sedan 2013.

De rapporterade fallen hade en medelålder på 69 år (variationsvidd 52–83). Av fallen var 60 procent män.

Figur 34. Antal fall med hepatit E, smittade i Sverige respektive utomlands 2002–2024

Hiv

Hivinfektion orsakas av ett humant immunbristvirus av retrovirustyp. Obehandlad hiv ger tilltagande immunbrist på grund av att celler som är helt nödvändiga för immunförsvaret, så kallade CD4-celler, förstörs. Hiv lagras i vilande celler, så kallade minnesceller. Vid en etablerad hivinfektion finns det i dagsläget ingen bot. Modern behandling ger dock en mycket effektiv hämning av virusmängden, vilket innebär att smittsamheten blir minimal och risken för sjukdomsutveckling minskar kraftigt. Personer med välinställd behandling, så kallad smittfri hiv, kan efter individuell bedömning av behandlande läkare befrias från informationsplikt vid sexuella kontakter och vissa sjukvårdskontakter.

Utfall och trend

Under år 2024 rapporterades 37 fall, med behandlande läkare i Västra Götaland. Det motsvarar en incidens på 2,09 fall per 100 000 invånare, vilket är en ökning med 12 procent jämfört med föregående år. De senaste tio åren ses en svagt minskande trend.

Av de anmälda fallen år 2024 fick 19 diagnosen samma år, medan 16 redan hade en känd diagnos från ett annat land. Uppgift saknades i två fall. År 2023 rapporterades 33 fall, varav 15 nydiagnostiserade. En majoritet av de rapporterade fallen år 2024 var män (81 procent). Medianålder vid anmälan var 38 år.

Som tidigare år uppgavs de flesta vara smittade utomlands. Under året sågs en ökning av antal smittade i Sverige, se figur 35.

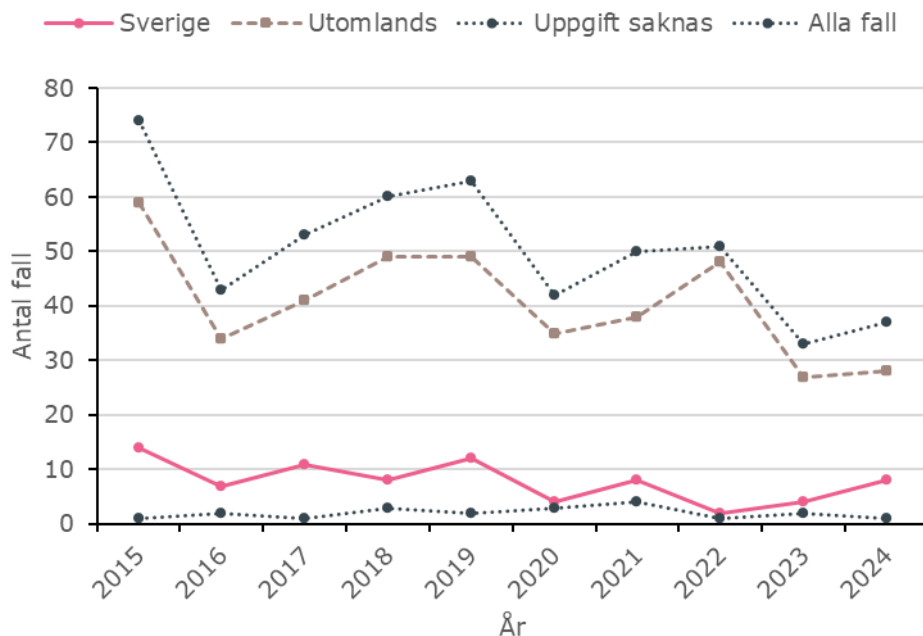
I gruppen män som smittats via sexuell kontakt med samma kön sågs en ökning jämfört med de två senaste åren. Ökningen sågs både bland smittade i Sverige och utomlands.

I gruppen som smittats via sexuell kontakt med motsatt kön sågs en fortsatt minskning, se figur 36. De flesta hade smittats utomlands.

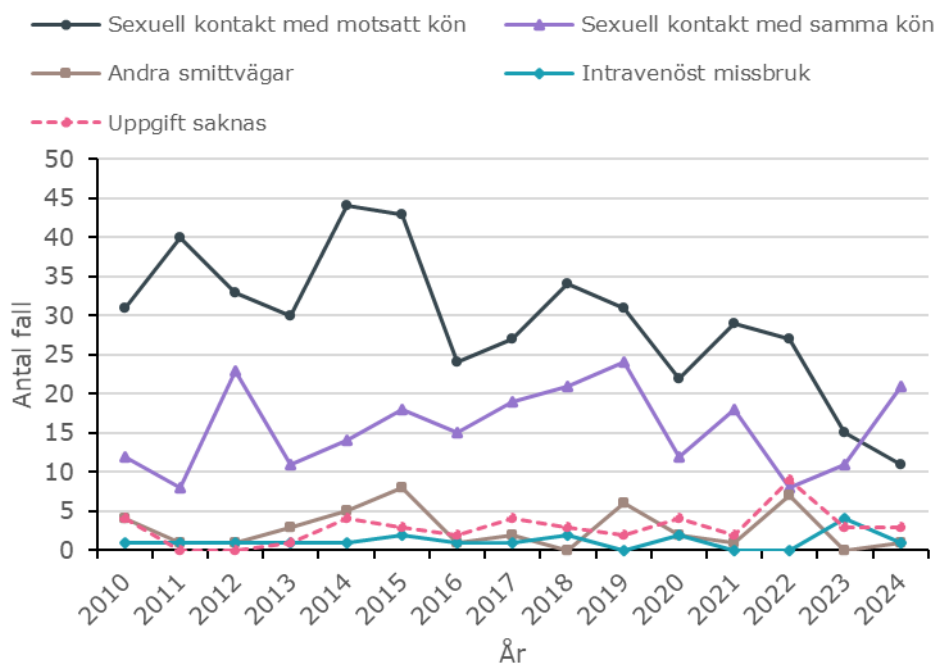
Av årets 19 nyupptäckta fall, hade fyra aids. Två fall hade hiv och aids samtidigt och tre fall hade primärinfektion.

Figur 35 och 36 visar nyanmälda fall i Västra Götaland och inflyttade med redan känd diagnos från annat land. Smitta kan ha skett flera år innan diagnos.

Figur 35. Antal fall med hiv, smittade i Sverige respektive utomlands, nyanmälda i Västra Götaland eller inflyttade med känd diagnos från annat land, 2015–2024

Figur 36. Antal fall med hiv per smittväg, nyanmälda i Västra Götaland eller inflyttade med känd diagnos från annat land, 2010–2024

Kommentar: Under perioden 2010–2024 har alla, utom två, i gruppen som smittats via sexuell kontakt med samma kön, rapporterats vara män som har sex med män.

Kikhosta

Kikhosta orsakas av att bakterien *Bordetella pertussis* får fäste i luftvägarna. Smittsamheten är mycket hög.

Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 429 fall med kikhosta, vilket motsvarar en incidens på 24 fall per 100 000 invånare. Det är en mycket kraftig ökning, jämfört med föregående års 19 fall. Under pandemiåren sågs en minskning av kikhosta, sannolikt till följd av minskade kontakter mellan människor. En trolig förklaring till att antalet fall nu har ökat kan vara att immuniteten i befolkningen har blivit lägre som en effekt av pandemin. Ökningen ses i många länder och även i övriga regioner i Sverige. Årets ökning började under våren och flest fall sågs under augusti månad. Därefter minskade antalet fall succesivt, se figur 38.

En majoritet (93 procent) rapporterades vara smittade i Sverige. Elva kvinnor som rapporterades med kikhosta var gravida eller hade fött barn de senaste 6 månaderna. Högst incidens sågs bland spädbarn och unga, se tabell 14 och figur 39. De små barnen löper störst risk att bli allvarligt sjuka.

[Antalet fall av kikhosta ökar – spädbarn drabbas hårdast - VGRfokus - Dina nyheter från Västra Götalandsregionen](#)

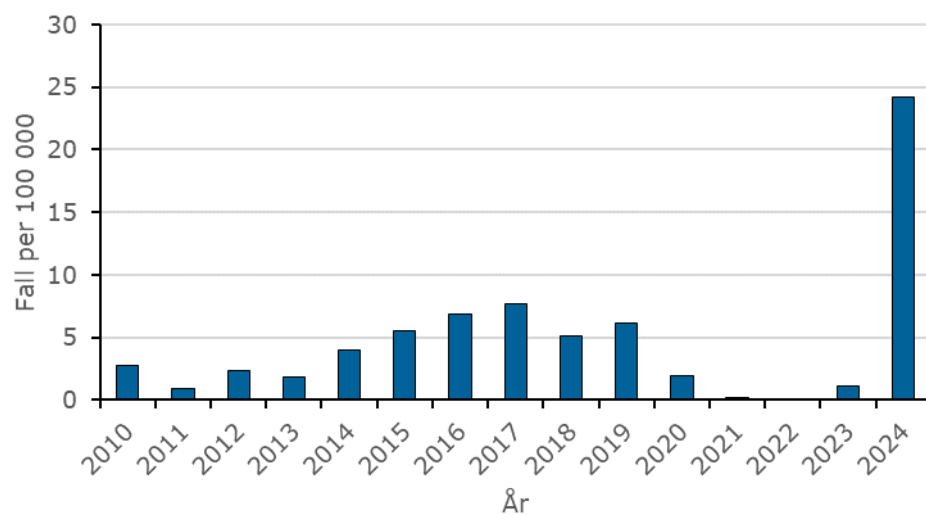
Antal fall per smittskyddskontor varierade. Till kontoret i Borås rapporterades 30 fall per 100 000 invånare. För övriga kontor var motsvarande siffra i Göteborg 24 för Uddevalla och Skövde 21. Eftersom inte alla fall med kikhosta provtas finns ett mörkertal av smittade.

Under året har en regiongemensam vårdhygienisk rutin för kikhosta skapats.

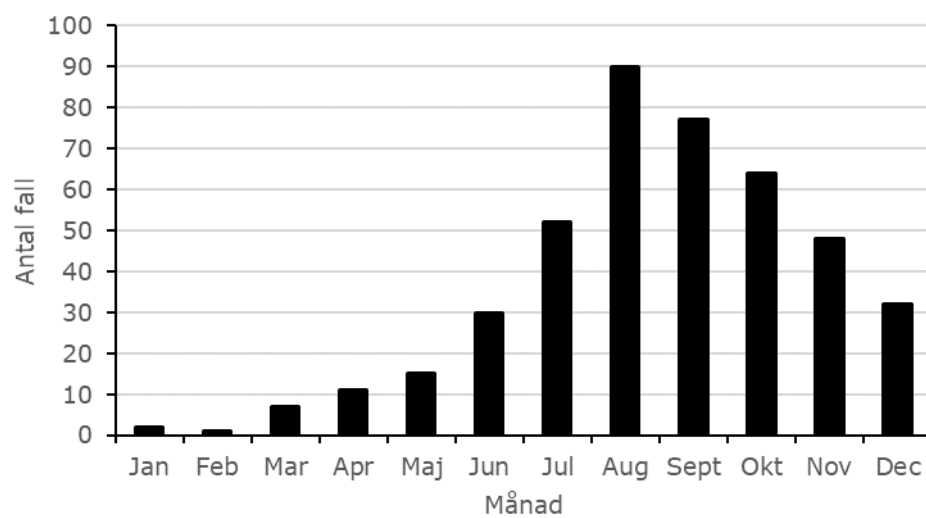
Tabell 14. Antal fall med kikhosta per ålder, kön och anledning till undersökning 2024

	2024
	N = 429
Medianålder (nedre, övre kvartil)	19 (11, 44)
Kön	
Kvinna	226 (53 %)
Man	203 (47 %)
Åldersgrupp	
<1	26 (6 %)
1-04	46 (11 %)
5-09	23 (5 %)
10-19	120 (28 %)
20-59	175 (41 %)
60+	39 (9 %)
Anledning till undersökning	
Annan anledning	2 (0,5 %)
Smittspårning	84 (20 %)
Utredning av sjukdomssymtom	342 (80 %)
Uppgift saknas	1 (0,2 %)

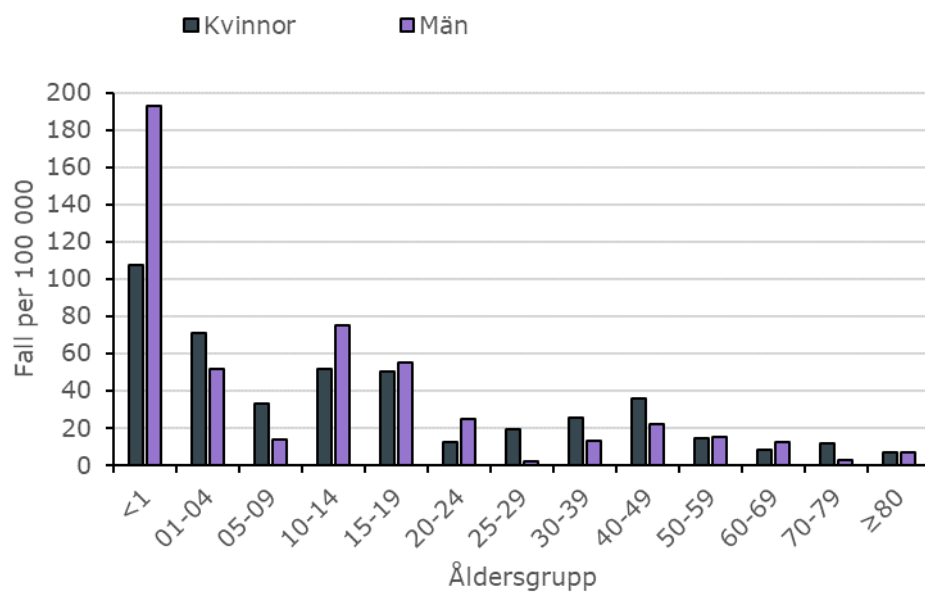
Figur 37. Incidens av fall med kikhosta 2010–2024

Figur 38. Antal fall av kikhosta per månad 2024

Figur 39. Incidens av fall med kikhosta per kön och åldersgrupp 2024

Klamydia

Klamydia är den vanligast rapporterade sexuellt överförbara infektionen i Sverige. Sjukdomen orsakas av bakterien *Chlamydia trachomatis*.

Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 4 633 fall med klamydia, vilket motsvarar en incidens på 261 fall per 100 000 invånare. Det är en minskning på 12 procent jämfört med året innan och visar på en fortsatt nedåtgående trend. Även i övriga regioner i Sverige minskar antalet fall.

Minskningen ses både hos män och kvinnor. Liksom föregående år var drygt hälften av de rapporterade fallen kvinnor (56 procent).

När man bryter ner statistiken på olika grupper ses en mer blandad bild. En minskande trend ses i åldersgruppen 15–29 år. Bland kvinnor och män i gruppen 30 år och äldre ses en ökande trend, något mer bland kvinnor, se figur 40. Tabell 15 redovisar beskrivande statistik för 2024.

Högst incidens sågs i åldersgruppen 20–24 år både bland kvinnor och män, men incidensen var högre bland kvinnorna. Av årets fall var 72 procent i åldersgruppen 15–29 år.

En klar majoritet (89 procent) hade smittats i Sverige. Andelen smittade via sexuell kontakt med motsatt kön dominerar, se figur 41.

Andelen män smittade via sexuell kontakt med samma kön var 13 procent, vilket är i nivå med året innan. Sett över några år ses dock en ökning.

Incidensen sjönk i samtliga fyra smittskyddsområden. Flest fall per 100 000 invånare rapporterades i Göteborgsområdet; 329 följt av Borås; 225, Skövde; 205 och Uddevalla; 17.

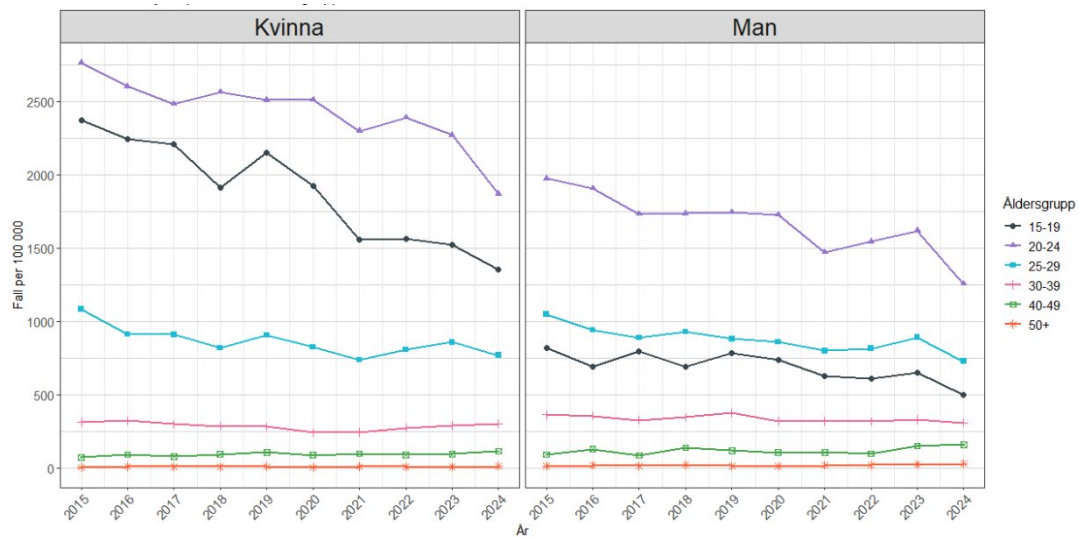
Lymfogranuloma venereum (LGV) orsakas av bakterien *Chlamydia trachomatis*, dock av en helt annan typ än den som ger upphov till den vanliga klamydiasjukdomen. Under året rapporterades tre fall med LGV.

Tabell 15. Antal fall med klamydia per smittväg fördelat på kön, ålder, typ av infektion samt smittland 2024

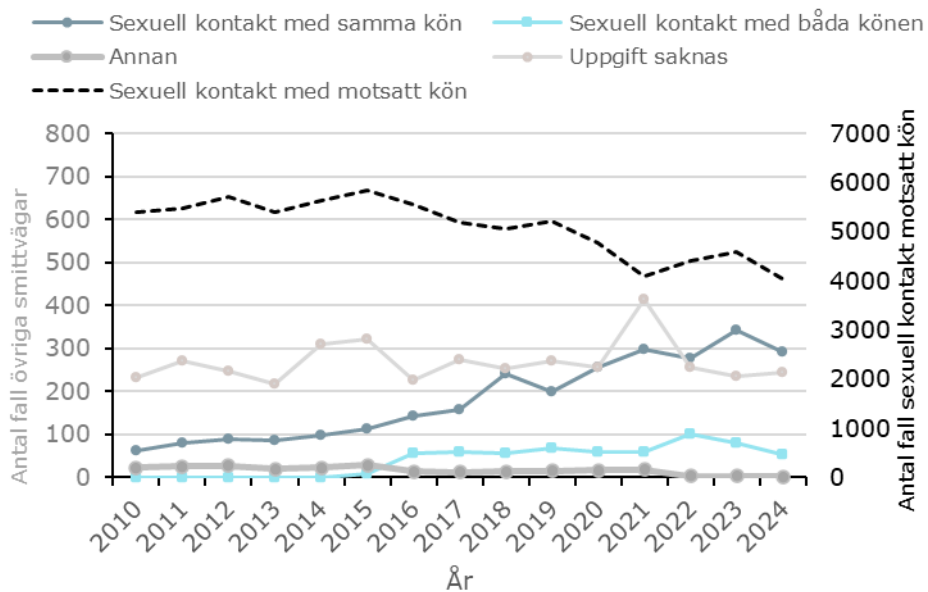
	Sexuell kontakt med motsatt kön, kvinnor N = 2 399	Sexuell kontakt med motsatt kön, män N = 1 641	Sexuell kontakt med samma kön (män som har sexuell kontakt med män) N = 271
Medianålder (nedre, övre kvartil)	22 (19, 28)	24 (21, 30)	33 (28, 44)
Åldersgrupp			
0–19	664 (28 %)	256 (16 %)	7 (2,6 %)
20–29	1 230 (51 %)	949 (58 %)	71 (26 %)
30–39	343 (14 %)	265 (16 %)	104 (38 %)
40+	162 (6,8 %)	171 (10 %)	89 (33 %)
Kön			
Kvinna	2 399 (100 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
Man	0 (0 %)	1 641 (100 %)	271 (100 %)
Typ av infektion			
Akut sjukdom	562 (23 %)	454 (28 %)	43 (16 %)
Symtomfri	1 757 (73 %)	1 133 (69 %)	224 (83 %)
Uppgift saknas	80 (3,3 %)	54 (3,3 %)	4 (1,5 %)
Smittland			
Sverige	2 210 (92 %)	1 507 (92 %)	199 (73 %)
Utomlands	164 (6,8 %)	116 (7,1 %)	68 (25 %)
Uppgift saknas	25 (1,0 %)	18 (1,1 %)	4 (1,5 %)

Kommentar: Antalet rapporterade fall med övrig smittväg eller där uppgiften saknas redovisas inte i tabellen.

Figur 40. Incidens av fall med klamydia per kön och åldersgrupp 2015–2024

Figur 41. Antal fall med klamydia per smittväg 2010–2024

Legionella (legionärssjuka)

Infektion med legionellabakterier kan orsaka allvarlig lunginflammation som kallas legionärssjuka, eller en mildare febersjukdom som kallas pontiacfeber.

Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 28 fall, vilket motsvarar en incidens på 1,58 fall per 100 000 invånare. Det är en ökning med 27 procent jämfört med året innan. Av årets fall hade 17 smittats i Sverige, varav 14 sannolikt i Västra Götaland. En ökning av antalet utlandssmittade sågs; elva fall från åtta olika länder. Betydligt fler män än kvinnor rapporterades. Inget fall under 40 års ålder rapporterades. En ökning sågs både i grupperna 40–69 år samt 70 år och äldre, se figur 43.

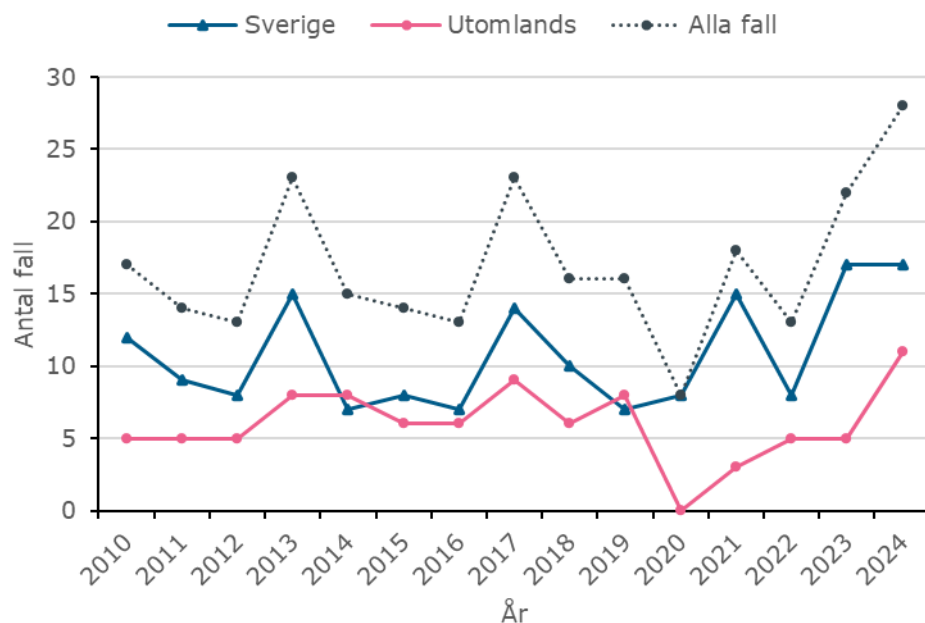
Under 2024 bekräftades sju fall med fem olika sekvenstyper genom odling. Två av dessa hade *Legionella longbeachae*, en legionellaart som vid tidigare utbrott har kopplats till påsar med planteringsjord.

Under året rapporterades tio fall som enbart var PCR-positiva. Sekvenstypning kan inte göras på dessa, men det rör sig om en *Legionella pneumophila* eller en legionellaart där serogruppen är okänd. Ett fall har sannolikt smittats i samband med vistelse på ett spa. Den vanligaste smittkällan för fall smittade i Sverige bedöms sannolikt vara tappvatten (kranvatten), ofta i den egna bostaden. Inga utbrott noterades under året.

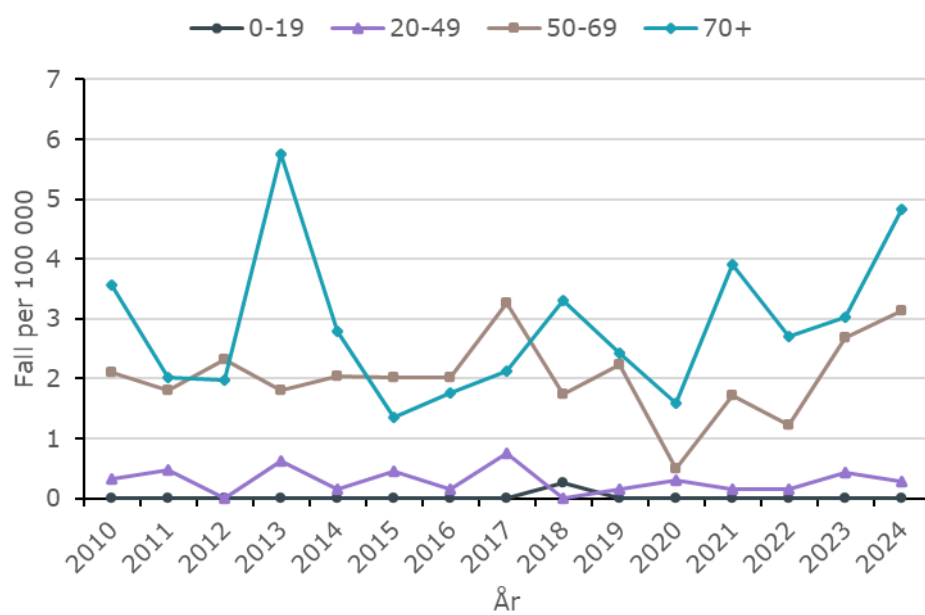
Ett av regionens laboratorier utför sedan 2023 en ny PCR-metod, som gör att fler legionellaarter kan påvisas. Sedan detta infördes har sannolikt fler fall diagnostiserats, se tabell 16.

Tabell 16. Antal fall med legionella per ålder, kön samt diagnostisk metod

	2022 N = 13	2023 N = 22	2024 N = 28
Medianålder (nedre, övre kvartil)	70 (59, 80)	63 (58, 75)	66 (58, 75)
Kön			
Kvinna	3 (23 %)	11 (50 %)	8 (29 %)
Man	10 (77 %)	11 (50 %)	20 (71 %)
Diagnostisk metod			
Enbart PCR-positiv	2 (15 %)	8 (36 %)	10 (36 %)
Enbart urinantigen positiv	6 (46 %)	5 (23 %)	6 (21 %)
Urint antigen, PCR-positiv, annat	3 (23 %)	1 (4,5 %)	5 (18 %)
Odlingspositiv	2 (15 %)	8 (36 %)	7 (25 %)

Figur 42. Antal fall med legionella, smittade i Sverige respektive utomlands 2010–2024

Figur 43. Incidens av fall med legionella per åldersgrupp 2010–2024

Listerios

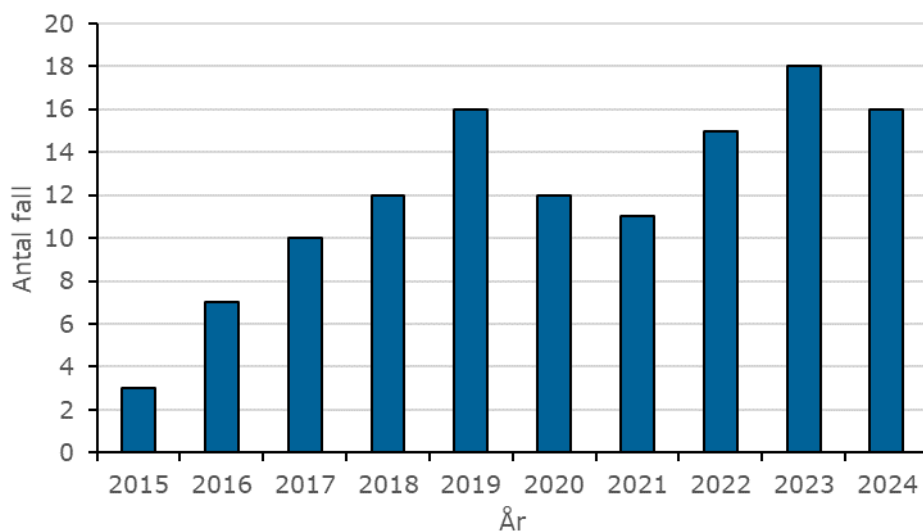
Listerios orsakas av listeria, en bakterie som är vanligt förekommande i naturen. Den smittar främst via förorenade livsmedel. De personer som insjuknar har nedsatt immunförsvar, ofta på grund av hög ålder. Symtomen är ofta allvarliga med blodförgiftning och hjärnhinneinflammation.

Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 16 fall, vilket motsvarar en incidens på 0,90 fall per 100 000 invånare. Det är en minskning med 11 procent jämfört med föregående år. Medianåldern var 76 år och könsfördelningen var jämn. Samtliga fall smittades i Sverige.

Figur 44 visar en tidsserie med antal rapporterade fall per år. Över en längre tidsperiod ses en viss tendens till ökande trend. Men antalet fall varierar från år till år beroende på utbrott.

Figur 44. Antal fall av listerios 2015–2024

Malaria

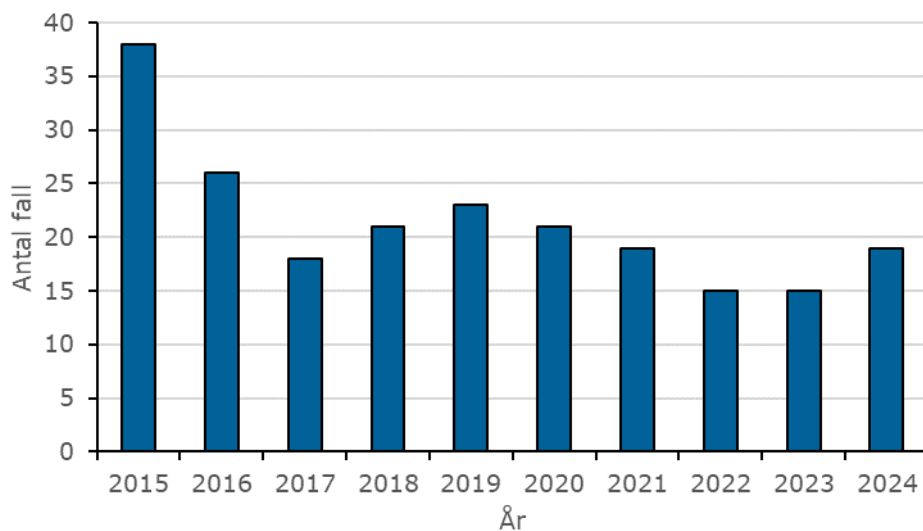
Malaria är en mycket utbredd sjukdom i tropiska och subtropiska delar av världen, men förekommer inte i Sverige. Malaria orsakas av encelliga organismer, så kallade protozoer, som tillhör släktet Plasmodium. Sjukdomen sprids via myggor.

Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 19 fall, vilket motsvarar en incidens på 1,07 fall per 100 000 invånare. Det är en ökning med 27 procent jämfört med året innan.

En majoritet av fallen de senaste åren har smittats i Afrika. De fem vanligast länderna där smitta skett de senaste två åren är Nigeria (9), Tanzania (8), Elfenbenskusten (4), Sierra Leone (4) och Uganda (4). Arten *Plasmodium falciparum* dominerar, se tabell 18. Antalet smittade barn i åldersgruppen 0-9 år ökade jämfört med tidigare år.

Figur 45. Antal fall med malaria 2015–2024

Tabell 17. Antal fall med malaria år 2023–2024, per ålder

	2023 N = 15	2024 N = 19
Medianålder (nedre, övre kvartil)	42 (31, 48)	22 (5, 27)
Åldersgrupp		
0–19	1 (7 %)	9 (47 %)
20–59	13 (87 %)	10 (53 %)
60+	1 (7 %)	0 (0 %)

Tabell 18. Antal fall med malaria år 2022–2024, per art

Malariaart	2022 N=15	2023 N=15	2024 N=19
Plasmodium falciparum	11 (73 %)	13 (87 %)	17 (89 %)
Plasmodium malariae	1 (6,7 %)	0 (0 %)	1 (5,3 %)
Plasmodium ovale	2 (13 %)	1 (6,7 %)	0 (0 %)
Plasmodium vivax	0 (0 %)	1 (6,7 %)	0 (0 %)
Plasmodium vivax, Plasmodium malariae	1 (6,7 %)	0 (0 %)	1 (5,3 %)

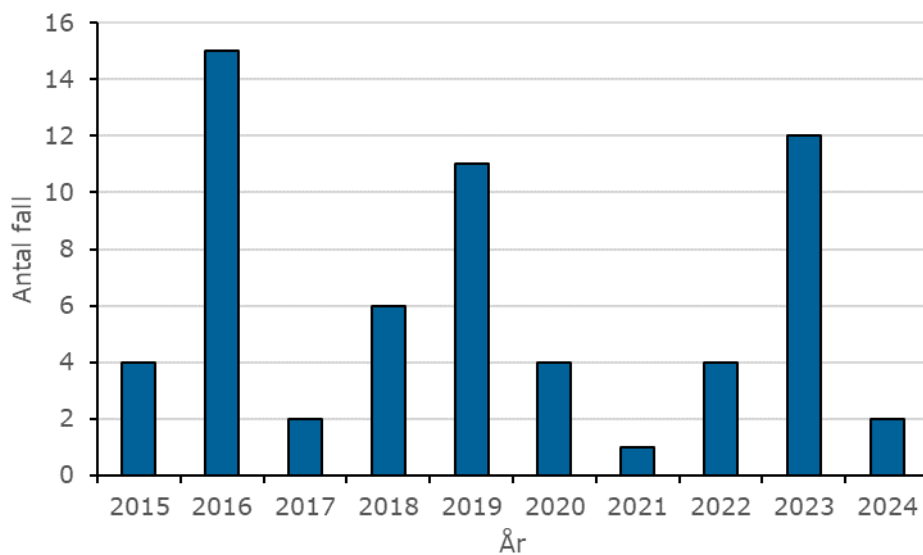
Meningokocker – invasiva

Meningokocker (*Neisseria meningitidis*) är bakterier som enbart infekterar människan. Dessa bakterier kan orsaka purulent hjärnhinneinflammation och sepsis, men kan också ge upphov till infektion i luftvägar och leder.

Utfall och trend

Under 2024 rapporterades två fall, vilket motsvarar en incidens på 0,11 fall per 100 000 invånare. Ett av fallen hade serogrupp Y.

Figur 46. Antal fall med invasiv meningokockinfektion 2015–2024

Mpox

Mpox är en virussjukdom som kan spridas från djur till människa, men även mellan människor. Tidigare förekom denna infektion främst i Väst- och Centralafrika.

Utfall och trend

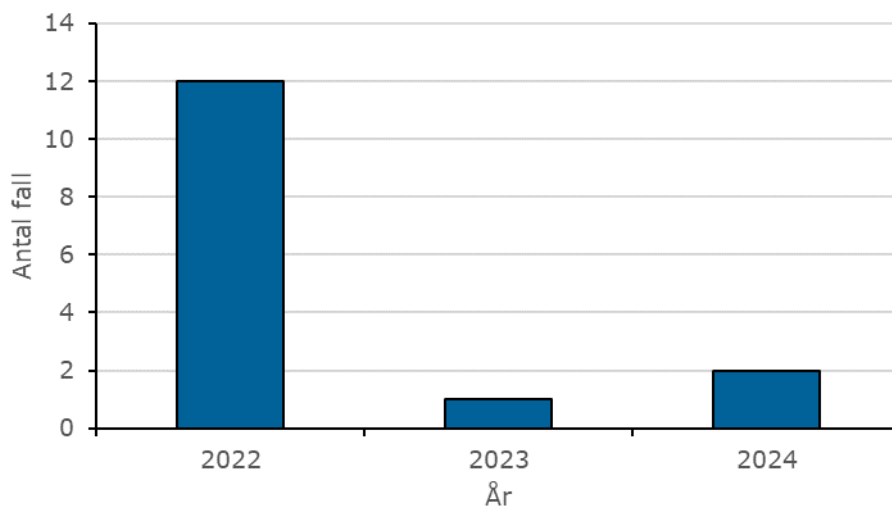
Sedan maj 2022 har fall av mpox klad 2b rapporterats från många delar av världen där smittan normalt sett inte förekommer. Smitta har framför allt skett via nära hudkontakt och vid sexuella kontakter mellan män. Parallellt pågår ett utbrott av mpox klad 1b, främst i Centralafrika. Enstaka fall har importerats till andra länder, varav ett till Sverige, men Västra Götalandsregionen har ännu inte noterat några sådana fall.

Under 2024 rapporterades två fall av mpox klad 2b, vilket motsvarar en incidens på 0,11 fall per 100 000 invånare.

Av samtliga rapporterade fall av mpox i Västra Götaland är majoriteten män som smittats via sexuell kontakt med män utomlands.

Sedan försommaren år 2022 finns vaccin tillgängligt för behandling av exponerade och som profylax för personer i riskgrupp.

Figur 47. Antal fall med mpox 2022–2024

MRSA – Meticillinresistenta gula stafylokker

Meticillinresistenta *Staphylococcus aureus* (MRSA) är stammar av stafylokker som är resistent mot isoxazolylpenicillin.

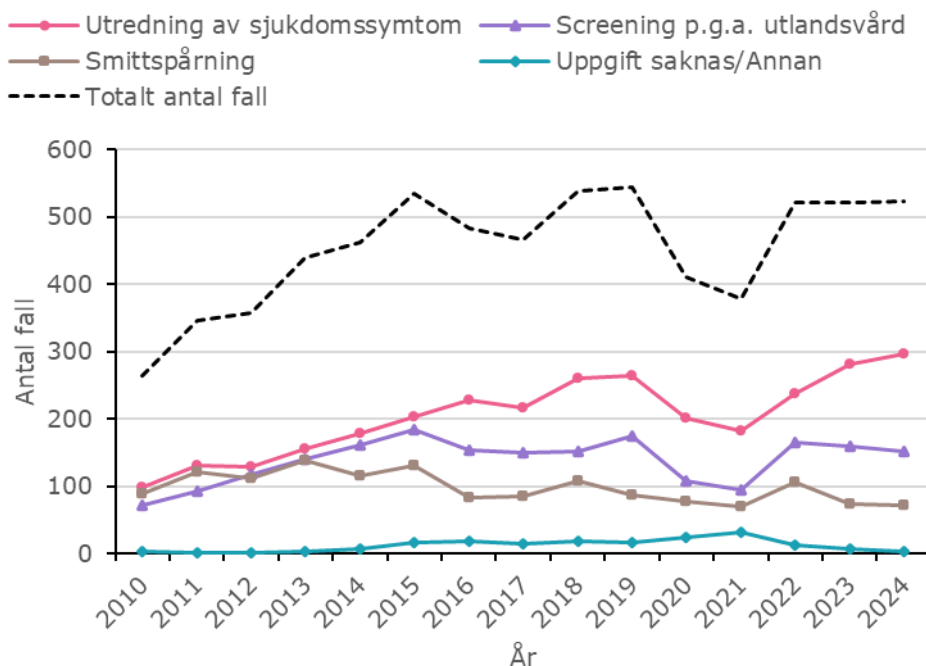
Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 523 fall med MRSA, vilket motsvarar en incidens på 30 fall per 100 000 invånare. Det är i nivå med föregående år. Figur 48 visar en tidsserie på antal fall per år fördelat på anledning till provtagning. Där ses en ökande trend av antal fall som diagnostiseras som ett led i utredning av sjukdomssymtom.

Tabell 19 redovisar beskrivande statistik för de senaste tre åren. Fallen kategoriseras som infektion eller bärarskap utifrån vad behandlande läkare rapporterat som typ av infektion eller anledning till undersökning.

Tabell 20 visar de fall som rapporterats under 2024 fördelat på smittland. Fall som smittas i Sverige har oftare diagnostiserats som ett led i utredning av sjukdomssymtom eller i samband med smittspårning. Fall som smittats utomlands har i högre grad diagnostiserats genom screening på grund av sjukhusvård där.

Figur 48. Antal fall med MRSA per orsak till diagnos 2010–2024

Tabell 19. Antal fall med MRSA år 2022–2024, per ålder, kön, typ av fall, smittland, anledning till provtagning samt smittväg

	2022 N = 521	2023 N = 521	2024 N = 523
Medianålder (nedre, övre kvartil)	30 (14, 53)	33 (22, 55)	34 (24, 53)
Kön			
Kvinna	309 (59 %)	283 (54 %)	305 (58 %)
Man	212 (41 %)	238 (46 %)	218 (42 %)
Typ av fall			
Bärarskap eller okänt	277 (53 %)	234 (45 %)	220 (42 %)
Infektion	244 (47 %)	287 (55 %)	303 (58 %)
Smittland			
Sverige	288 (55 %)	275 (53 %)	289 (55 %)
Utomlands	222 (43 %)	212 (41 %)	209 (40 %)
Uppgift saknas	11 (2,1 %)	34 (6,5 %)	25 (4,8 %)
Anledning till provtagning			
Annan/Saknas	12 (2,3 %)	7 (1,3 %)	3 (0,6 %)
Screening	166 (32 %)	159 (31 %)	152 (29 %)
Smittspårning	106 (20 %)	74 (14 %)	72 (14 %)
Utredning av sjukdomssymtom	237 (45 %)	281 (54 %)	296 (57 %)
Smittväg			
Samhällssmitta	260 (50 %)	275 (53 %)	281 (54 %)
Uppgift saknas	104 (20 %)	100 (19 %)	91 (17 %)
Vårdrelaterad smitta	157 (30 %)	146 (28 %)	151 (29 %)

Tabell 20. Antal fall med MRSA år 2024, per ålder, kön, typ av fall, anledning till provtagning samt smittväg, fördelat på smittland

	Sverige N = 289	Utomlands N = 209	Uppgift saknas N = 25
Medianålder (nedre, övre kvartil)	39 (20, 65)	31 (24, 41)	37 (32, 49)
Kön			
Kvinna	149 (52 %)	147 (70 %)	9 (36 %)
Man	140 (48 %)	62 (30 %)	16 (64 %)
Typ av fall			
Bärarskap eller okänt	73 (25 %)	145 (69 %)	2 (8,0 %)
Infektion	216 (75 %)	64 (31 %)	23 (92 %)
Anledning till provtagning			
Annan/Saknas	2 (0,7 %)	0 (0 %)	1 (4,0 %)
Screening	19 (6,6 %)	132 (63 %)	1 (4,0 %)
Smittspårning	56 (19 %)	16 (7,7 %)	0 (0 %)
Utredning av sjukdomssymtom	212 (73 %)	61 (29 %)	23 (92 %)
Smittväg			
Samhällssmitta	218 (75 %)	55 (26 %)	8 (32 %)
Uppgift saknas	53 (18 %)	21 (10 %)	17 (68 %)
Vårdrelaterad smitta	18 (6,2 %)	133 (64 %)	0 (0 %)

Mässling

Mässling orsakas av ett virus som tillhör gruppen paramyxovirus. Sjukdomen är en av de mest smittsamma infektionerna i världen.

Utfall och trend

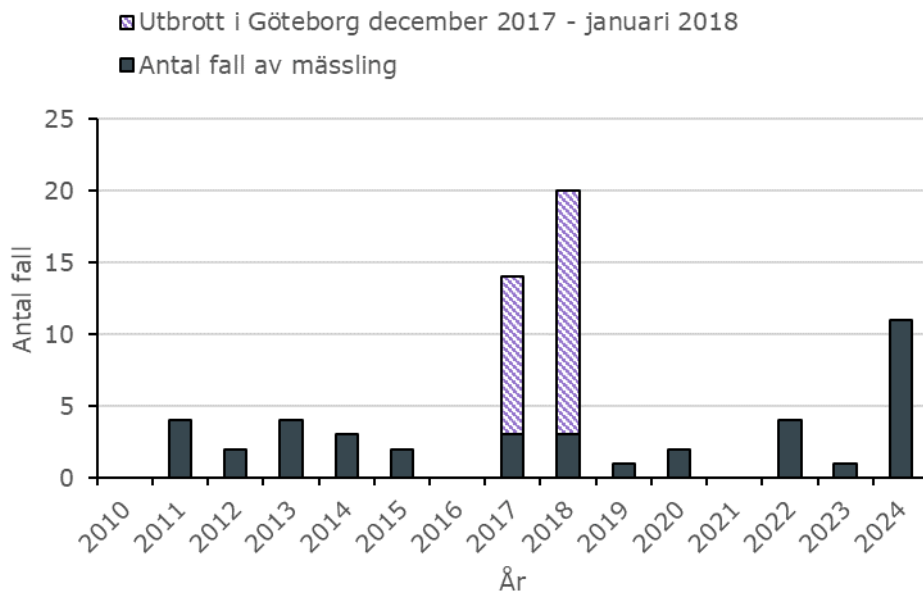
Under 2024 rapporterades elva fall av mässling, vilket motsvarar en incidens på 0,62 fall per 100 000 invånare.

Av fallen var tre barn, 5 år eller yngre, samtliga ovaccinerade. Resterande åtta fall var mellan 16 och 45 år, varav fyra var vaccinerade sedan tidigare. Av samtliga fall räknas fyra som sekundärfall, det vill säga att de blivit smittade av ett annat bekräftat fall.

Sedan år 2010 har några enstaka fall av mässling rapporterats varje år. Med tanke på detta är elva fall relativt många för ett enskilt år.

Under december 2017 och januari 2018 insjuknade 28 personer i mässling i samband med ett utbrott i Göteborg.

Figur 49. Antal fall med mässling 2010–2024

Papegojsjuka

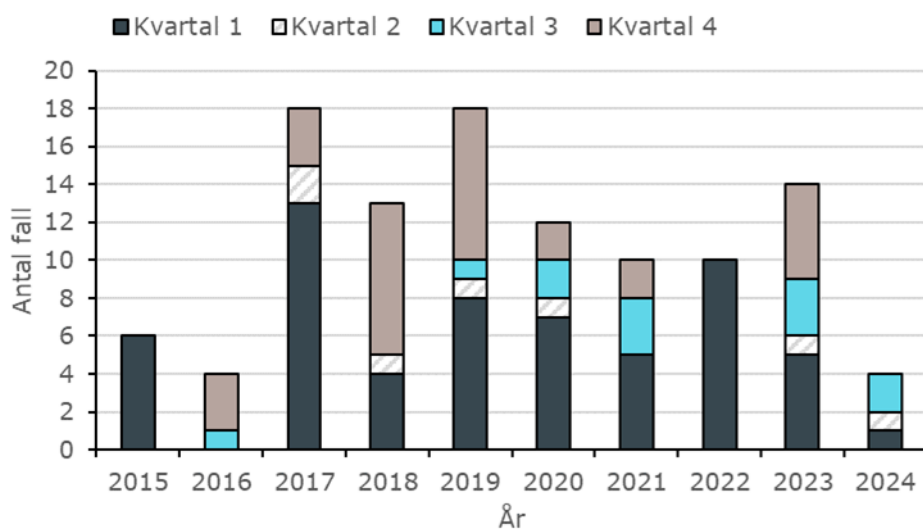
Papegojsjuka, som orsakas av bakterien *Chlamydia psittaci*, kan också benämnas ornitos eller psittacos. Smittämnet förekommer främst i smittade fåglars avföring, och kan spridas till människa via damm från intorkad avföring. Sjukdomen kan orsaka svår luftvägsinfektion.

Utfall och trend

Under 2024 rapporterades fyra fall, vilket motsvarar en incidens på 0,23 fall per 100 000 invånare. Det är en minskning jämfört med föregående år.

Fler män än kvinnor diagnostiseras. I ett fall rapporterades direktkontakt med vilda fåglar. Den ökning som ses sedan 2017 kan förklaras av införande av PCR-paneler där diagnostik av *Chlamydia psittaci* ingår.

Figur 50. Antal fall med papegojsjuka per kvartal 2015–2024

Pneumokocker – invasiva

Pneumokockinfektion orsakas av bakterien *Streptococcus pneumoniae*. Denna luftvägspatogen är en av de vanligaste orsakerna till bakteriella luftvägsinfektioner, och även till hjärnhinneinflammation och sepsis.

Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 220 fall, vilket motsvarar en incidens på 12 fall per 100 000 invånare. Det är i nivå med året innan. Sett över en längre tid har incidensen av invasiva pneumokocker legat på en jämn nivå fram till pandemin med covid-19, då rekordlåga nivåer noterades. Den ökning som sedan skett är en återgång till de nivåer som rådde innan pandemin.

Det tre senaste åren ses en märkbar ökning bland de yngsta barnen, se figur 53. Detta kan till viss del bero på att fler fall med pneumokocker i pleuravätska rapporterats hos barn. Under året var åtta barn i åldern 0-4 år positiva i pleuravätska. Det är svårt att jämföra detta med tidigare år då det är oklart om rapporteringen varit likadan över tid. De fall som enbart är PCR-positiva i pleuravätska kan man inte serotypa.

En ökning av antal fall sågs under januari månad, se figur 52.

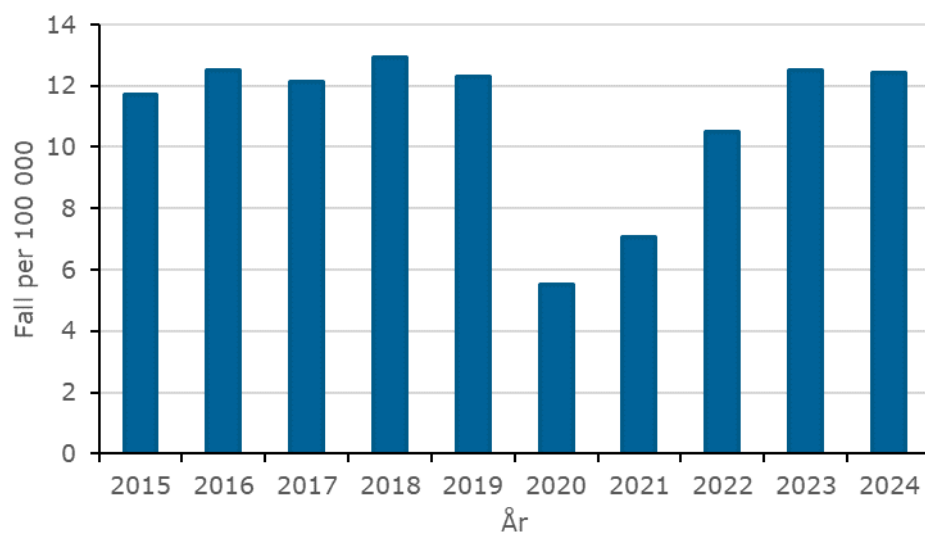
Allvarliga pneumokockinfektioner kan förebyggas med vaccin, som ger skydd mot vissa serotyper av pneumokocker. Under 2024 fanns uppgift om serotyp i 91 procent av fallen. Av de 24 olika serotyper som förekom, var de fem vanligaste 19A (26 procent), 3 (21 procent), 22F (8 procent), 6C (7 procent) och 8 (7 procent). Sex olika serotyper sågs bland barn under 5 år. Vanligast var 19A och 3.

PNSP – Pneumokocker med nedsatt känslighet för penicillin

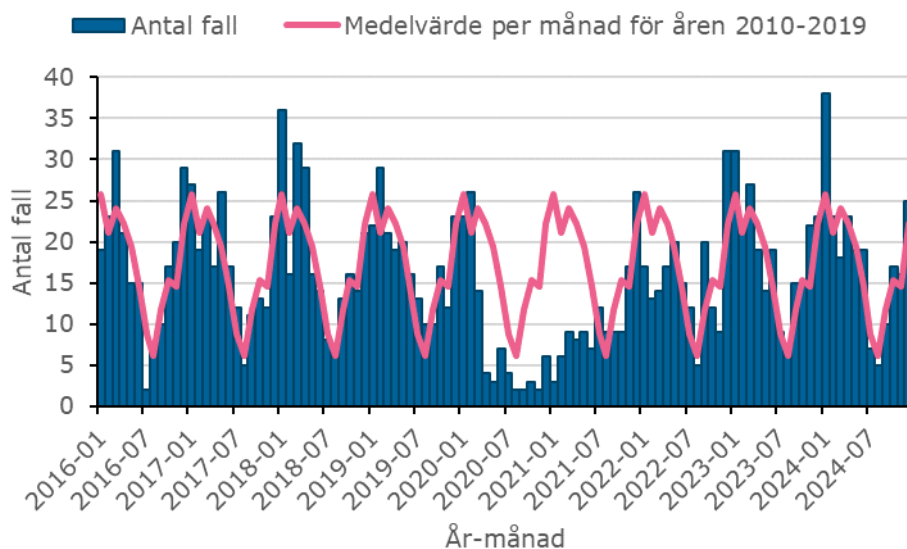
Under 2024 rapporterades nio fall av PNSP vilket är i nivå med de senaste tio åren. Av dessa hade tre fall en invasiv infektion där bakterien påvisats i blod.

Tabell 21. Antal fall med invasiv pneumokockinfektion år 2022--2024, per ålder

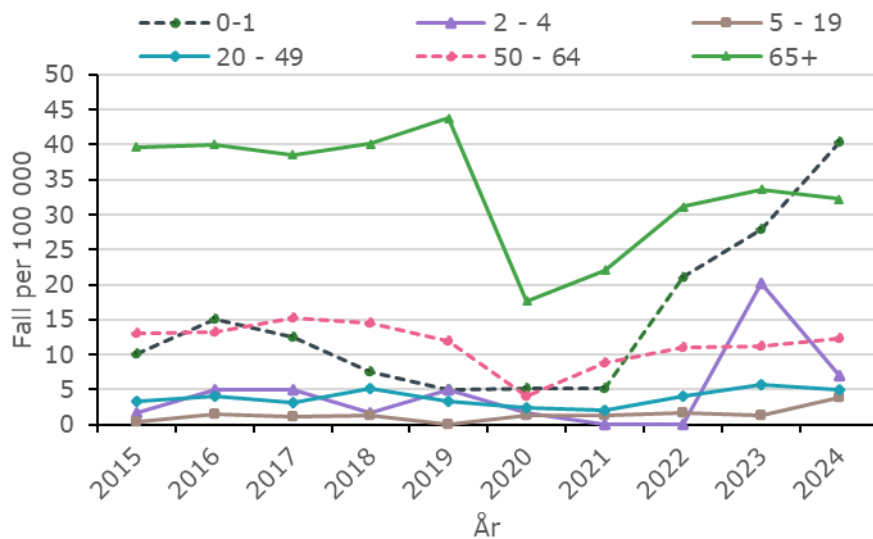
	2022 N = 185	2023 N = 221	2024 N = 220
Medianålder (nedre, övre kvartil)	69 (56, 79)	67 (43, 77)	66 (42, 78)
Åldersgrupp			
0-4	8 (4 %)	22 (10 %)	18 (8 %)
5-19	5 (3 %)	4 (2 %)	12 (5 %)
20-64	63 (34 %)	76 (34 %)	74 (34 %)
65+	109 (59 %)	119 (54 %)	116 (53 %)

Figur 51. Incidens av fall med invasiv pneumokockinfektion per år, 2015-2024

Figur 52. Antal fall med invasiv pneumokockinfektion per månad 2016–2024

Figur 53. Incidens av fall med invasiv pneumokockinfektion per åldersgrupp 2015–2024

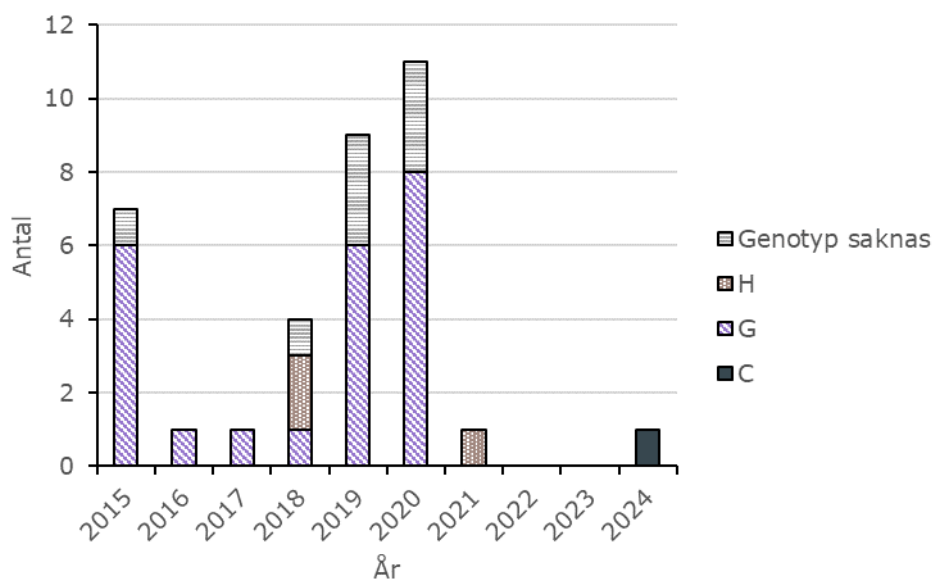
Påssjuka

Påssjuka orsakas av parotitvirus, som tillhör gruppen paramyxovirus. Smittämnet finns i saliv och kan överföras till andra som droppsmitta eller via direktkontakt. Sjukdomen har hög smittsamhet.

Utfall och trend

Under 2024 rapporterades ett fall av påssjuka. Det var en ovaccinerad vuxen person som smittats utomlands. Typning visade genotyp C. Tidigare har genotyp G dominerat och internationellt gett upphov till utbrott och vaccingenombrott.

Figur 54. Antal fall med påssjuka fördelat på genotyp 2015–2024

Rotavirus

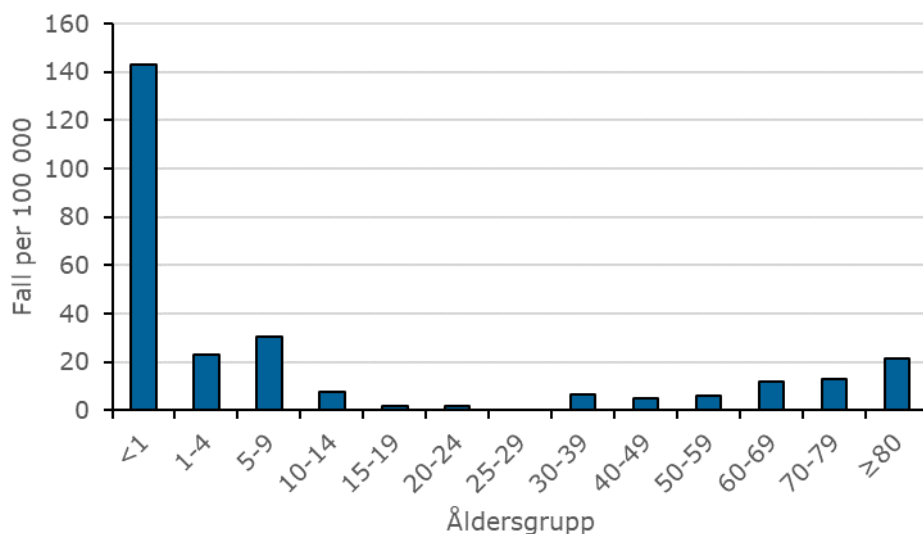
Infektioner med rotavirus är vanligt förekommande och kan orsaka diarré och kräkningar. Barn kan bli svårt sjuka. Sedan 2016 har alla barn i Västra Götaland erbjudits vaccination. Från och med 2019 ingår vaccinationen i det allmänna barnvaccinationsprogrammet.

Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 191 fall med rotavirusinfektion, vilket motsvarar en incidens på 11 fall per 100 000 invånare. Det är en ökning med 48 procent jämfört med föregående år. Sjukdomen blev anmälningspliktig för laboratorium den 1 juli 2022. Det går därför inte att göra någon jämförelse med tidigare år.

Bland de rapporterade fallen var medianåldern 34 år med en variationsvidd på 0 till 101 år.

Figur 55. Incidens av fall med rotavirus per åldersgrupp 2024

Salmonella

Salmonella är en tarmbakterie som kan orsaka diarré, magsmärtor, feber och ibland kräkningar. I sällsynta fall kan bakterien orsaka blodförgiftning. Djur, till exempel fjäderfä och reptiler, kan bära på salmonella. Bakterien smittar framför allt genom livsmedel som innehåller smittämnet.

Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 230 fall med salmonella, vilket motsvarar en incidens på 13 fall per 100 000 invånare. Det är en oförändrad nivå jämfört med föregående år. Sedan år 2010 ses en tydligt minskande trend bland antalet fall som smittats utomlands. Den minskande trenden sågs även innan pandemin. Andelen smittade i Sverige har däremot ökat med 11 procent jämfört med föregående år, men de tio senaste åren är trenden stabil, se figur 56. Uppgift om smittland saknas i 14 fall. Dessa redovisas ej.

Av de 109 fall där typning skett, identifierades över 30 olika serotyper. De vanligaste var Salmonella typhimurium (30 procent) följt av Salmonella enteritidis (21 procent). Dessa är de vanligaste serotyperna även historiskt, och ofta orsak till större utbrott. Av de 124 fall som smittats i Sverige, tillhörde 66 fall något kluster (med två eller fler fall).

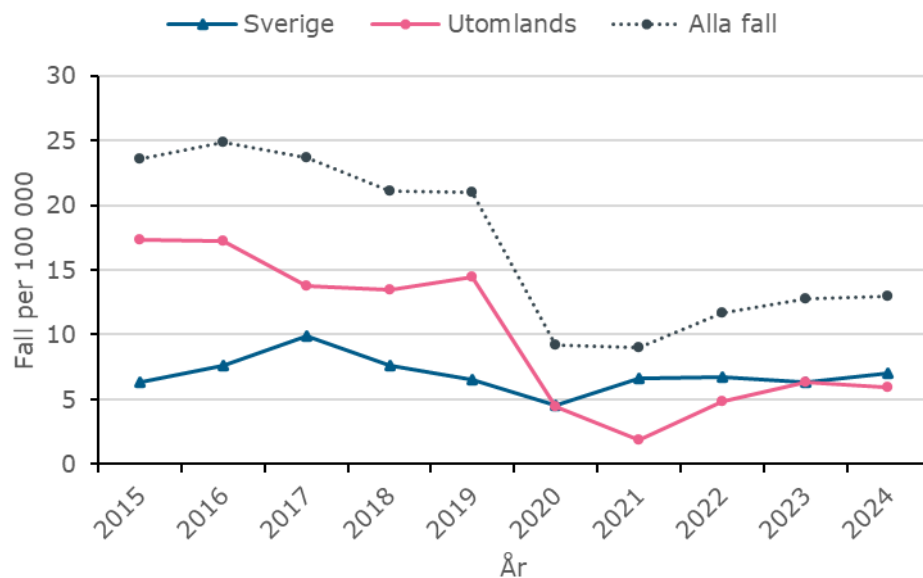
Paratyfoidfeber och tyfoidfeber

Paratyfoid och tyfoidfeber orsakas av Salmonella paratyphi respektive Salmonella typhi. De ger i regel mer allvarliga infektioner.

Under 2024 rapporterades två fall med tyfoidfeber, vilket är i nivå med tidigare år. Båda fallen var smittade utomlands och bakterien påvisades i blodisolat. Inget fall av paratyfoidfeber rapporterades.

Utbrott

Två större nationella utbrott av salmonella har utretts under 2024; ett av Salmonella typhimurium orsakat av groddar, och ett av Salmonella enteritidis, där ägg från Ukraina misstänks vara smittkällan.

Figur 56. Incidens av fall med salmonella, smittade i Sverige respektive utomlands 2015–2024**Tabell 22. Antal fall med salmonella år 2022–2024, per ålder, kön och land eller världsdel där smitta skett**

	2022 N = 206	2023 N = 225	2024 N = 230
Medianålder (nedre, övre kvartil)	44 (14, 62)	35 (15, 59)	44 (19, 60)
Kön			
Kvinna	106 (51 %)	99 (44 %)	111 (48 %)
Man	100 (49 %)	126 (56 %)	119 (52 %)
Smittad i land/världsdel			
Afrika	17 (8,3 %)	19 (8,4 %)	22 (9,6 %)
Asien	36 (17 %)	50 (22 %)	58 (25 %)
Europa	28 (14 %)	41 (18 %)	21 (9,1 %)
Nordamerika	4 (1,9 %)	2 (0,9 %)	3 (1,3 %)
Oceanien	0 (0 %)	0 (0 %)	1 (0,4 %)
Smittland okänt	2 (1,0 %)	1 (0,4 %)	0 (0 %)
Sverige	119 (58 %)	112 (50 %)	124 (54 %)
Sydamerika	0 (0 %)	0 (0 %)	1 (0,4 %)

Shigella

Shigellabakterier utsöndras med avföring och sprids främst genom smittade födoämnen, till exempel grönsaker som bevattnats med förorenat vatten. Människan är enda reservoar av betydelse.

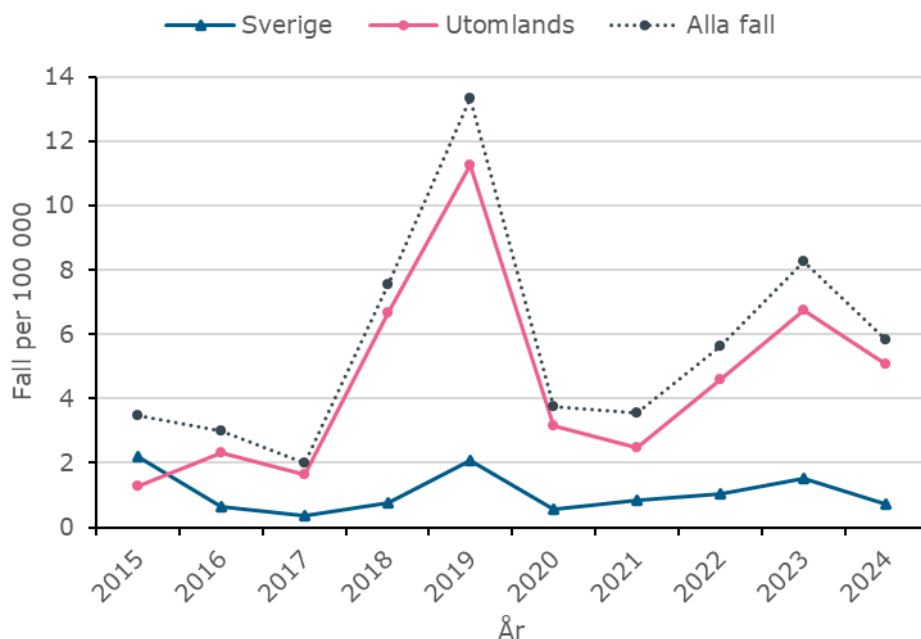
Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 103 fall med shigella, vilket motsvarar en incidens på 5,81 fall per 100 000 invånare. Figur 57 visar en tidsserie för de senaste tio åren, fördelat på smittland. Antalet rapporterade fall har varierat stort de senaste åren beroende på förändrad diagnostik och falldefinition. Därtill minskade resandet kraftigt under de första pandemiåren med covid-19. Därför är det svårt att säga något om trenden över tid. I likhet med tidigare år var de flesta av fallen reserelaterade. Flest fall smittades i asiatiska länder, följt av länder i Afrika. Högst incidens sågs bland små barn som smittats utomlands.

Diagnostik

Den ökning av antal fall som sågs 2018 och 2019 berodde till stor del på införandet av PCR-diagnostik och ändrade anmälningsrutiner. Sedan sommaren 2018 rapporterar samtliga laboratorier i Västra Götaland PCR-fynd med shigella/EIEC som misstänkt shigella, vilket bidrar till ökningen av antalet fall. De prover som sedan kan odlas fram räknas som bekräftade fall. Övriga, som endast är PCR-positiva, kvarstår som misstänkta fall.

Figur 57. Incidens av fall med shigella, smittade i Sverige respektive utomlands 2015–2024

Tabell 23. Antal fall med shigella år 2022–2024, per ålder, kön, typ av fall samt land eller världsdel där smitta skett

	2022 N = 99	2023 N = 146	2024 N = 103
Medianålder (nedre, övre kvartil)	33 (10, 50)	34 (10, 52)	34 (19, 51)
Kön			
Kvinna	53 (54 %)	81 (55 %)	52 (50 %)
Man	46 (46 %)	65 (45 %)	51 (50 %)
Typ av fall			
Endast PCR	66 (67 %)	112 (77 %)	72 (70 %)
Odlingsverifierad	33 (33 %)	34 (23 %)	31 (30 %)
Smittad i land/världsdel			
Afrika	58 (59 %)	51 (35 %)	47 (46 %)
Asien	19 (19 %)	56 (38 %)	29 (28 %)
Europa	2 (2,0 %)	4 (2,7 %)	7 (6,8 %)
Nordamerika	2 (2,0 %)	0 (0 %)	4 (3,9 %)
Sverige	18 (18 %)	27 (18 %)	13 (13 %)
Sydamerika	0 (0 %)	8 (5,5 %)	3 (2,9 %)

Syfilis

Syfilis orsakas av bakterien *Treponema pallidum*. Sjukdomen indelas i tre stadier; primär, sekundär och tertiär (tidig respektive sen latent) syfilis. De fall som ska rapporteras är primär, sekundär och tidig latent (diagnostiserad inom ett år efter smittotillfället).

Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 42 fall med syfilis, vilket motsvarar en incidens på 2,37 fall per 100 000 invånare. Det är i nivå med de senaste åren.

En klar majoritet var, liksom tidigare år, män (93 procent). Andelen smittade i Sverige var 36 procent. En ökning sågs av antal fall som smittats utomlands, se figur 58. Flest fall rapporterades från länder i Europa (26 procent), följt av Asien (17 procent). Utöver Sverige har 15 smittländer rapporterats.

Som tidigare år sågs flest smittade (74 procent) bland män som haft sexuell kontakt med samma kön. Av dessa var 42 procent smittade i Sverige. En ökning sågs av antalet smittade utomlands.

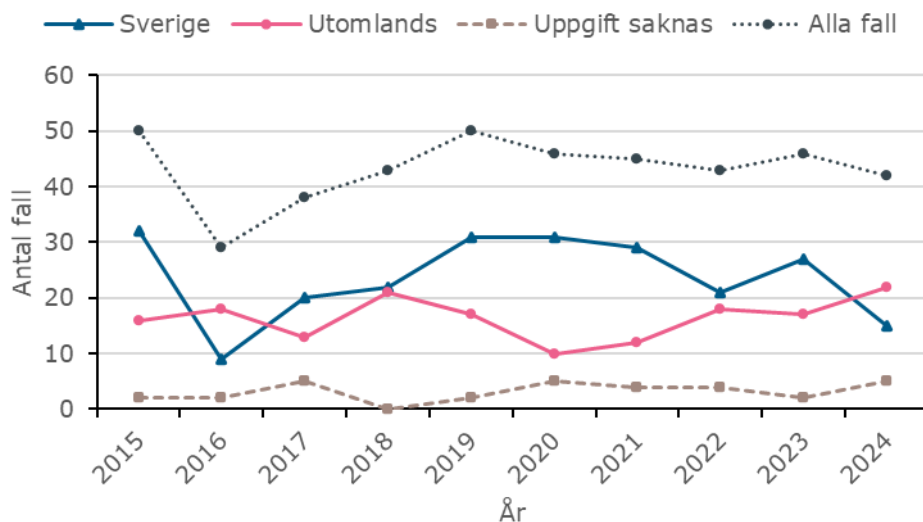
Smittvägen sexuell kontakt med motsatt kön rapporterades i 17 procent av fallen. Sexuell kontakt med båda könen rapporterades som smittväg i 5 procent av fallen. Uppgift om smittväg saknades i övriga fall. Se figur 59.

Medianåldern för samtliga fall var 37 år (nedre kvartil 30 år, respektive övre kvartil 45). Av fallen diagnostiserades 74 procent i åldern 25–49 år.

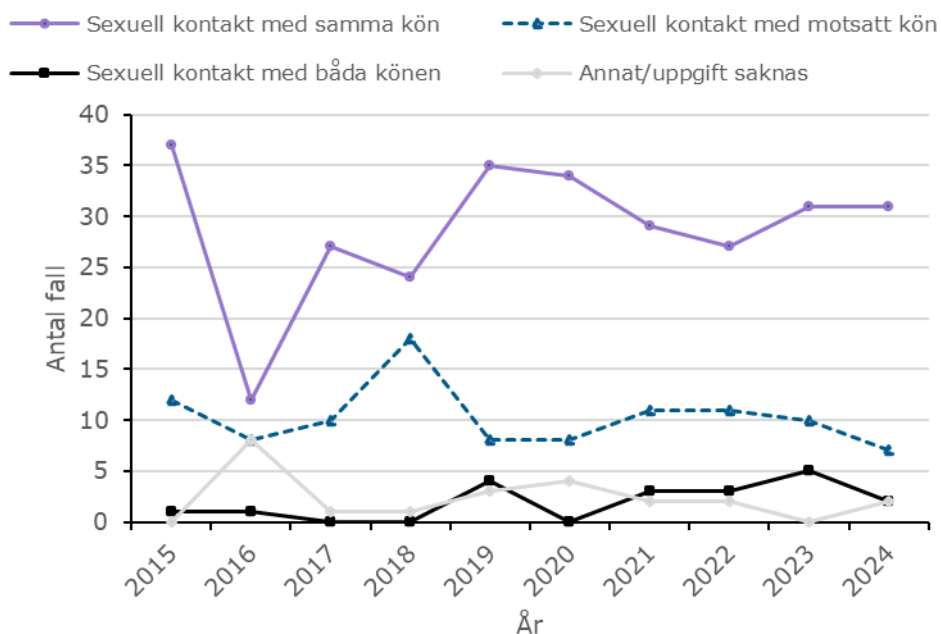
De senaste åren har flest fall rapporterats med tidig latent syfilis, följt av primär syfilis och sekundär syfilis, se figur 60.

Flest fall rapporterades till smittskyddskontoret i Göteborg (81 procent).

Figur 58. Antal fall med syfilis, smittade i Sverige respektive utomlands 2015–2024

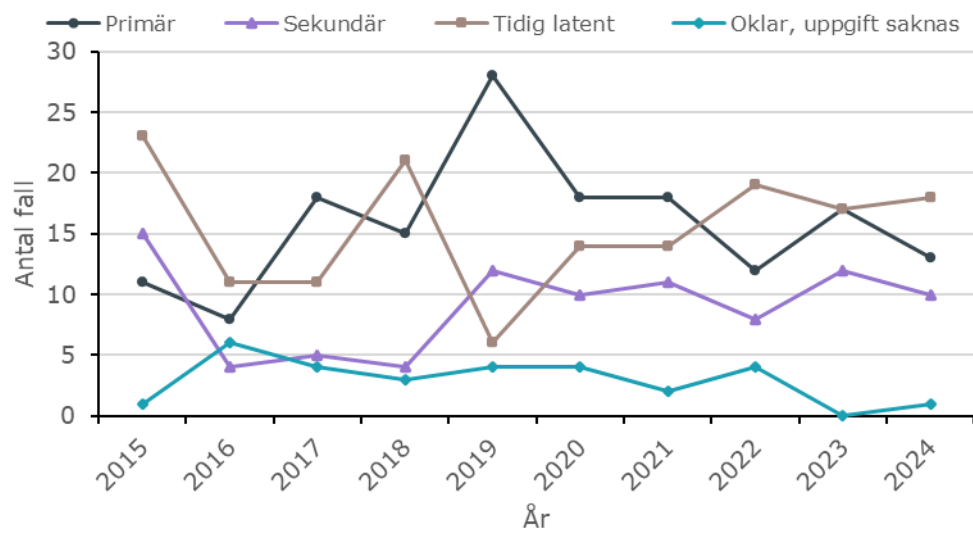

Figur 59. Antal fall med syfilis per smittväg 2015–2024

Kommentar: Enbart män som har sexuell kontakt med män innefattas i gruppen som har sexuell kontakt med samma kön

Figur 60. Antal fall med syfilis per stadium (klinisk manifestation) 2015–2024

Kommentar: Tidig latent infektion avser diagnos < 1 år efter smittotillfället.

Tuberkulos

Tuberkulos är en luftburen smitta som sprids genom upphostningar från luftvägarna. Sjukdomen orsakas av bakterierna inom *Mycobacterium tuberculosis* komplexet, inklusive *Mycobacterium bovis*.

Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 55 fall med tuberkulos, vilket motsvarar en incidens på 3,10 fall per 100 000 invånare. De senaste årens minskande trend är sannolikt korrelerad till pandemin med minskat resande och minskad invandring.

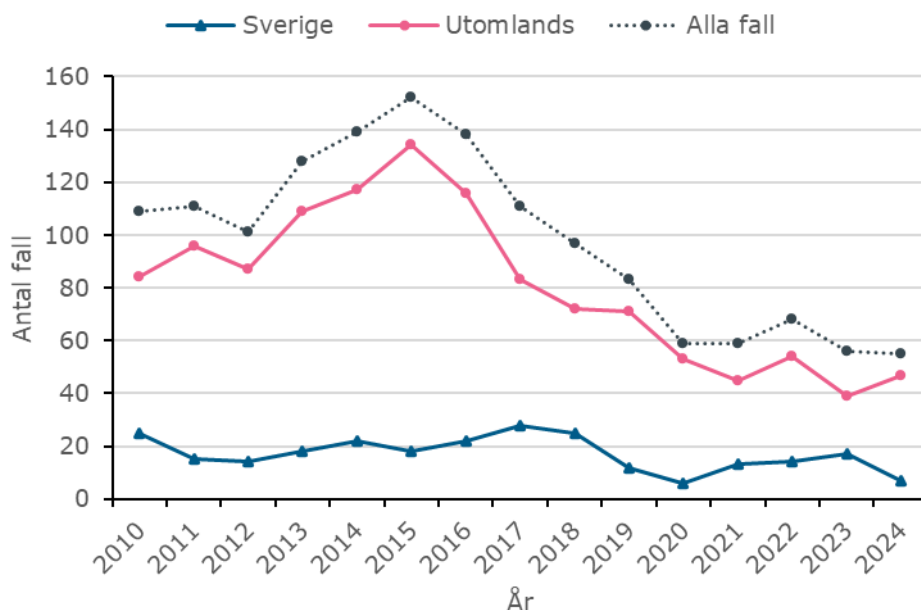
Bland fallen rapporterades 25 olika smittländer, varav Somalia var vanligast (20 procent). Antalet fall smittade i Sverige minskade, se tabell 24 och figur 61. I två fall saknas uppgift om smittland, dessa redovisas inte.

Flest fall rapporterades i åldersgruppen 40–69 år, se tabell 24.

Som tidigare rapporterades flest fall med lungtuberkulos, se figur 62. Av dessa var 39 procent positiva i direktmikroskopi.

Av årets 55 fall var en majoritet (48) positiva i odling, följt av klinisk diagnos (5) och enbart PCR-positiva (2). Ett av fallen hade *Mycobacterium bovis*. Av de odlingsbekräftade fallen med *Mycobacterium tuberculosis* hade 43 en unik stam. Övriga fall tillhörde något av fyra olika kluster. Under året rapporterades fyra fall med resistens mot isoniazid.

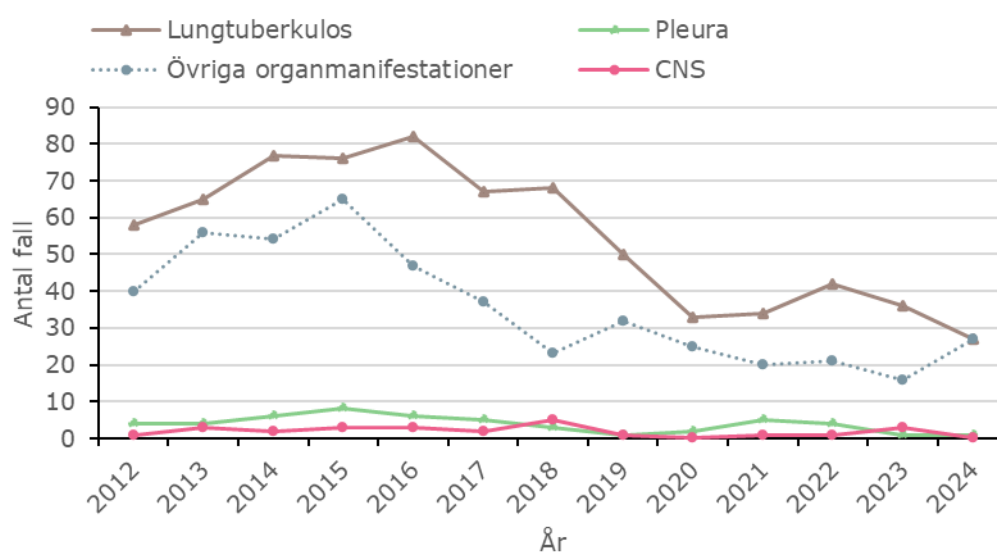
Figur 61. Antal fall med tuberkulos, smittade i Sverige respektive utomlands 2010–2024

Tabell 24. Antal fall med tuberkulos år 2022–2024, per ålder och land eller världsdel där smitta skett

	2022 N = 68	2023 N = 56	2024 N = 55
Medianålder (nedre, övre kvartil)	39 (25, 55)	42 (28, 52)	43 (30, 58)
Åldersgrupp			
0–19	9 (13 %)	3 (5 %)	6 (11 %)
20–39	25 (37 %)	21 (38 %)	17 (31 %)
40–69	24 (35 %)	29 (52 %)	22 (40 %)
70+	10 (15 %)	3 (5 %)	10 (18 %)
Smittad i land/världsdel			
Afrika	21 (31 %)	15 (27 %)	22 (40 %)
Asien	24 (35 %)	17 (30 %)	17 (31 %)
Sverige	14 (21 %)	17 (30 %)	7 (13 %)
Europa	7 (10 %)	7 (13 %)	8 (15 %)
Sydamerika	1 (1 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
Utomlands	1 (1 %)	0 (0 %)	1 (2 %)

Figur 62. Antal fall med tuberkulos per organmanifestation 2012–2024

Vibrio

Vibrioinfektion orsakas av vissa typer av vibriobakterier som är vanliga i bräckt vatten, men som ibland också finns i sötvatten. Man kan smittas vid kontakt med vatten (oftast vid bad) där bakterien förekommer.

Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 14 fall, vilket motsvarar en incidens på 0,79 fall per 100 000 invånare. Det är en ökning jämfört med året innan, då sex fall rapporterades.

Under året ändrades fallkriterierna för när laboratorium ska rapportera positiva fynd av vibrio. Nu ska fynd av vibrio species exklusive *Vibrio cholerae* rapporteras, oavsett provtagningslokal.

Flest fall var smittade i Sverige, övriga i tre olika länder, se figur 63. Medianåldern var 52 år jämfört med 63 föregående år.

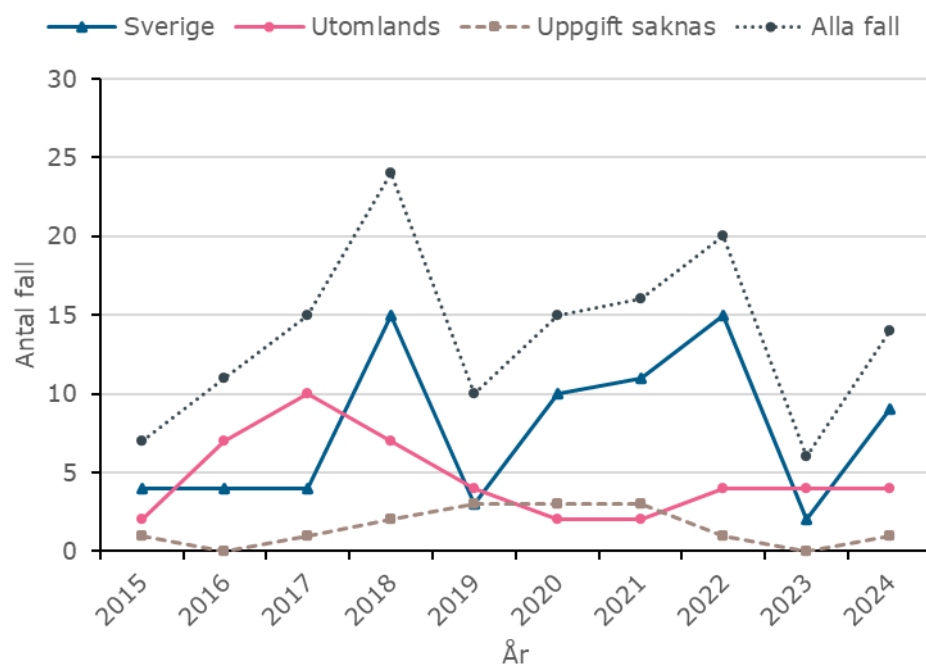
Två av årets fall var positiva i blod, se tabell 25. Båda fallen hade badat på Västkusten.

De nio fall som var smittade i Sverige rapporterades under perioden maj till september.

Tabell 25. Antal fall med vibrio år 2023–2024, per provtagningslokal

Provtagningslokal	Antal (%) N = 20
Blod	2 (10 %)
Faeces	2 (10 %)
Sårsekret	6 (30 %)
Vävnad	1 (5 %)
Öronsekret	8 (40 %)
Uppgift saknas	1 (5 %)

Figur 63. Antal fall med vibrio, smittade i Sverige respektive utomlands 2015–2024

Viral meningoencefalit – ej TBE

Kan också benämnas serös (icke bakteriell) meningo(-myelo-)encefalit. Detta tillstånd avser virusinfektioner som drabbar hjärnhinnorna och hjärnan, ibland också ryggmärgen.

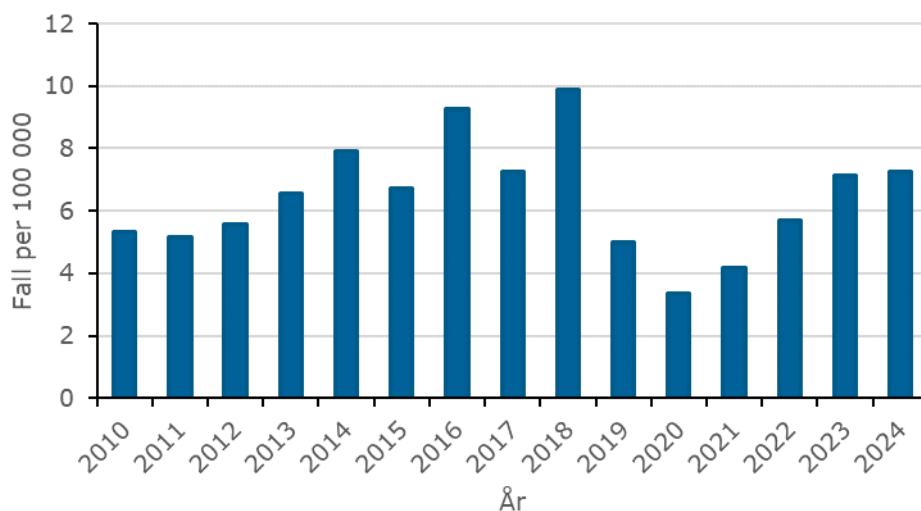
Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 129 fall, vilket motsvarar en incidens på 7,28 fall per 100 000 invånare. Det är i nivå med året innan, och även i nivå med åren innan pandemin, då antalet fall minskade.

En ökning av enterovirus och varicella zoster ses de senaste åren. De fyra vanligaste virustyperna som rapporterades under året var varicella-zostervirus, enterovirus, följt av herpes simplexvirus typ 2 och herpes simplexvirus typ 1. En ökning sågs av både herpes simplexvirus 1 och 2. Högst incidens sågs i åldersgruppen 0-9 år.

Ett fall rapporterades för rotavirus i faecesprov, men med klinisk bild som viral meningoencefalit, dock inte verifierat via PCR-prov från cerebrospinalvätska.

Figur 64. Incidens av fall med viral meningoencefalit – ej TBE 2010–2024

Tabell 26. Antal fall med viral meningoencefalit (exkl. TBE) per ålder och smittämne 2024

	2024 N = 129
Medianålder (nedre, övre kvartil)	36 (18, 60)
Åldersgrupp	
0–4	17 (13 %)
5–19	17 (13 %)
20–39	38 (29 %)
40–69	35 (27 %)
70+	22 (17 %)
Virustyp	
Annat	1 (1 %)
Cytomegalovirus	1 (1 %)
Enterovirus	30 (23 %)
Epstein-Barrvirus	3 (2 %)
Herpes simplexvirus typ 1	11 (9 %)
Herpes simplexvirus typ 2	18 (14 %)
Humant herpesvirus-6	10 (8 %)
Humant herpesvirus-6, Cytomegalovirus	1 (1 %)
Humant herpesvirus-6, Enterovirus	1 (1 %)
Humant herpesvirus-6, Humant herpesvirus-7	1 (1 %)
JC-virus	4 (3 %)
Parechovirus, Annat meningoencefalitvirus	1 (1 %)
Varicella zoster virus	47 (36 %)

Viral meningoencefalit TBE (Tick Borne Encephalitis)

TBE (Tick Borne Encephalitis), eller fästingburen hjärninflammation, är en sjukdom som kan spridas mellan djur och människor via bitt av fästing. TBE orsakas av ett virus som tillhör gruppen flavivirus.

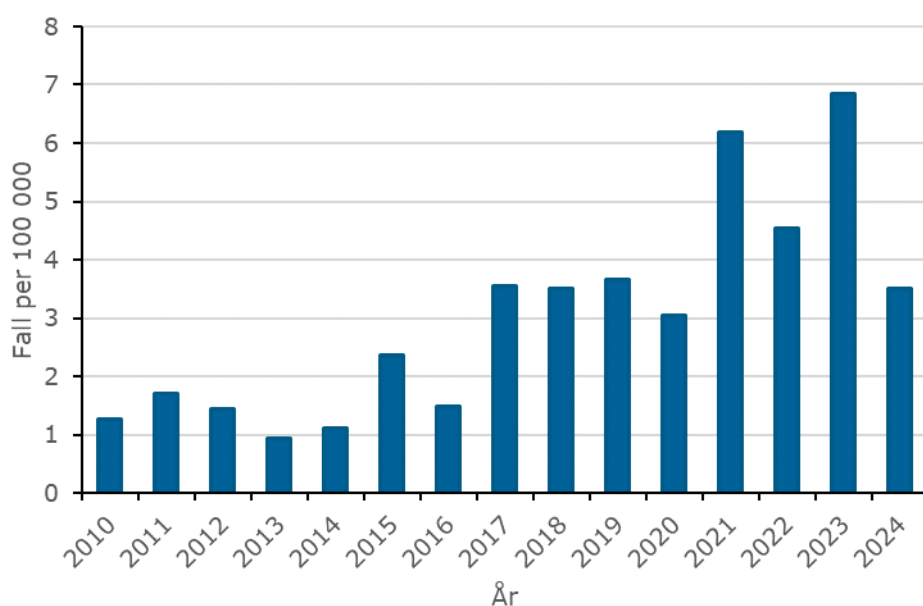
Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 62 fall, vilket motsvarar en incidens på 3,50 fall per 100 000 invånare. Det är en minskning med 49 procent jämfört med toppåret 2023, då 121 fall rapporterades, se figur 65. Även nationellt ses en minskning; enligt Folkhälsomyndigheten rapporterades 3,63 fall per 100 000 invånare år 2024, jämfört med 5,64 året innan.

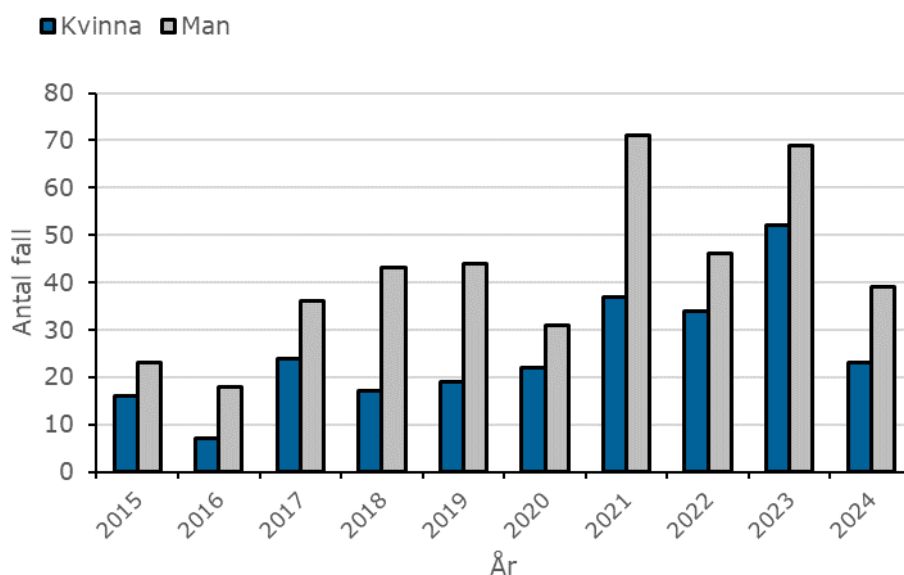
Fler män än kvinnor rapporteras se figur 66. En minskning sågs i alla åldersgrupper utom i gruppen 70 år och äldre, där antalet fall var i nivå med föregående två år. Flest fall ses i åldersgruppen 40–69 år, följt av 70 år och äldre. Medianåldern var 53 år jämfört med 49 år, föregående år. I åldersgruppen 0–19 år rapporterades fyra barn, samtliga över 5 års ålder.

Fallen rapporterades mellan april och november, men flest fall (57) rapporterades under juni till oktober månad, se figur 67.

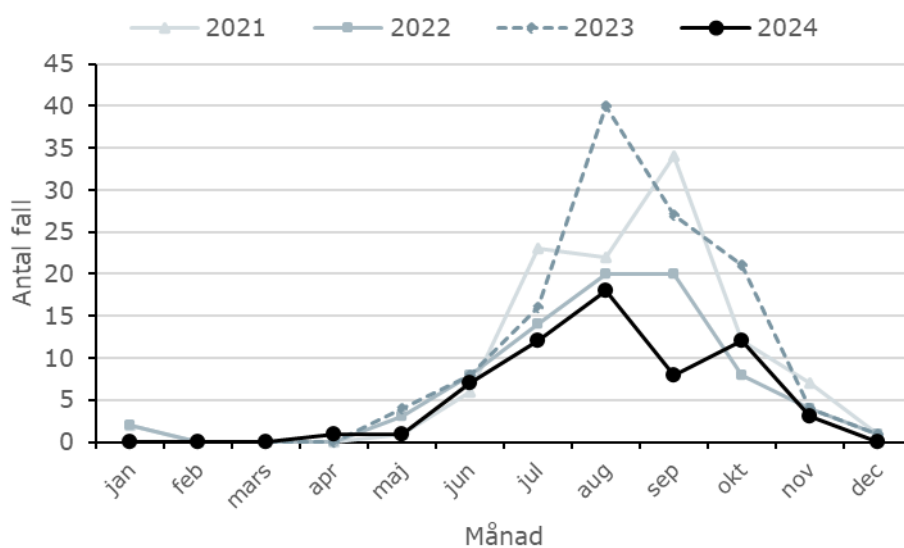
Figur 65. Incidens av fall med TBE 2010–2024

Figur 66. Antal fall med TBE per kön 2015–2024

Figur 67. Antal fall med TBE per månad 2021–2024

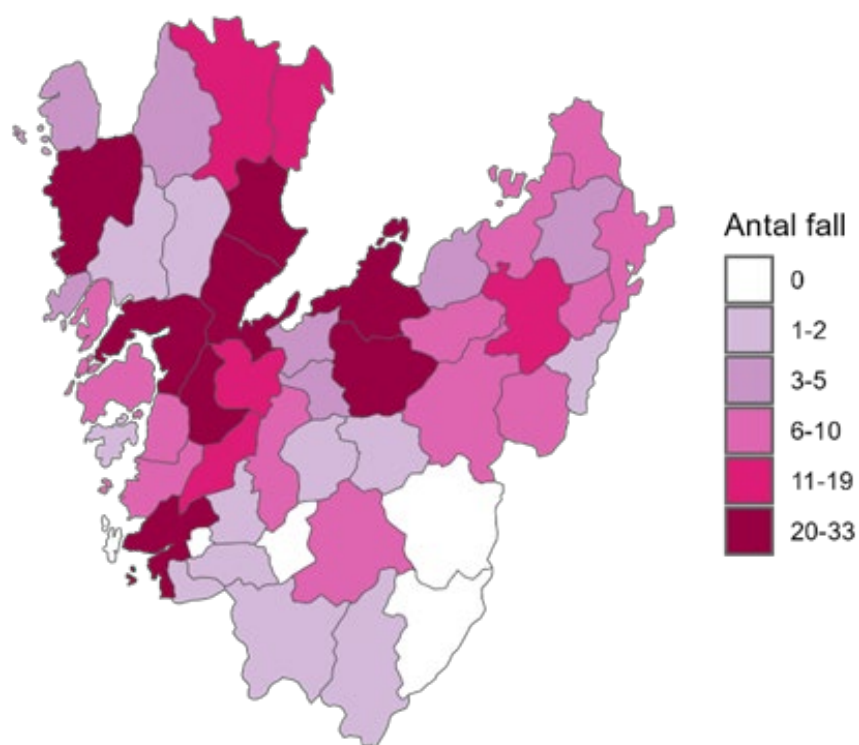
En majoritet av fallen (55) bedömdes vara smittade i Västra Götaland. Övriga rapporterades smittade i annan region (2) respektive annat land (1). Uppgift om smittort saknades i fyra fall. Ytterligare tre fall rapporterades smittade i Västra Götaland, men hade fått diagnosen i annan region. Två av dessa finns med i kartan (figur 68), men redovisas inte i övriga figurer.

Under 2024 rapporterades fall i 24 av Västra Götalands 49 kommuner. Flest fall angavs som troligen smittade i Göteborg, Mariestad och Skövde med vardera fem fall, följt av Bengtsfors, Karlsborg och Vara med fyra fall vardera. Under året rapporterades 1–3 fall i övriga 18 kommuner.

Kartan visar i vilka kommuner fallen sannolikt har smittats de senaste fem åren (2020–2024), se figur 68. Sett över tid har TBE diagnostiserats i stora delar av Västra Götaland. Därför rekommenderas alla som vistas i vår natur att vaccinera sig.

[Karta över TBE-fall 1998 - 2024 - Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen](#)

Figur 68. Antal fall av TBE per kommun där smitta sannolikt skett år 2020–2024 (n = 391)

VRE – Vancomycinresistenta enterokocker

VRE är enterokocker som är resistenta mot vancomycin, ett viktigt antibiotikum mot just enterokockinfektioner.

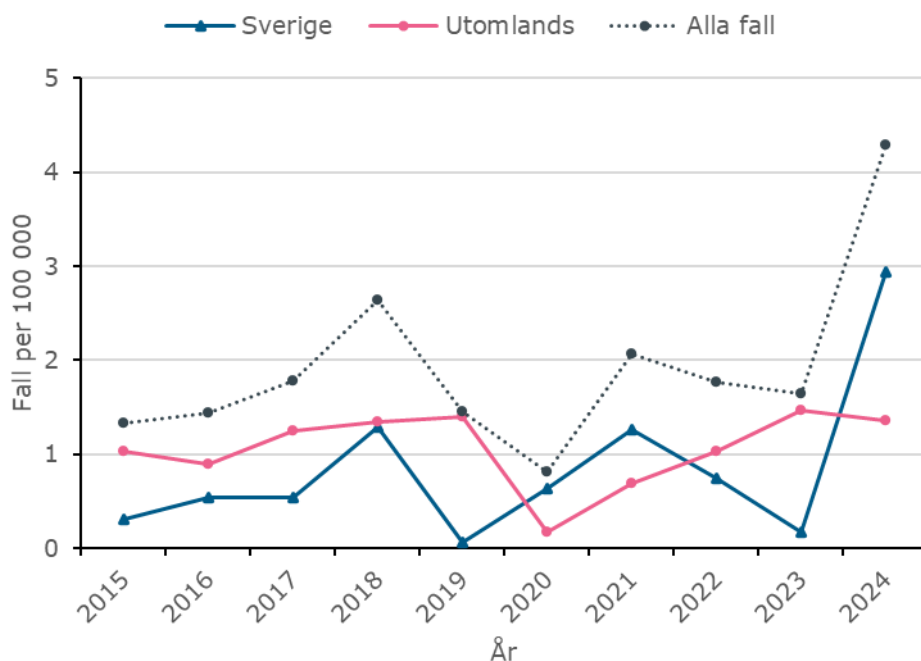
Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 76 fall, vilket motsvarar en incidens på 4,29 fall per 100 000 invånare. Det är en ökning med 162 procent jämfört med föregående år, och det högsta antalet fall som noterats sedan anmälningsplikten infördes. Sett över en längre tidsperiod är det svårt att uttala sig om trenden, då antalet rapporterade fall är starkt kopplat till smittspårningar vid utbrott på sjukhus och eller screening efter utlandsvård.

Under 2024 har ett par större utbrott med smittspårningar skett på regionens sjukhus, vilket förklarar ökningen av fall.

Fallen kategoriseras som infektion eller bärarskap beroende på vad behandlande läkare rapporterat som typ av infektion eller anledning till undersökning. Tabell 28 visar de fall som rapporterats under 2024, fördelat på smittland. Fall som smittas i Sverige har oftare diagnostiserats i samband med smittspårning. Fall som smittats utomlands har i högre grad diagnostiserats genom screening på grund av sjukhusvård utomlands.

Figur 69. Incidens av fall med VRE, smittade i Sverige respektive utomlands 2015–2024

Tabell 27. Antal fall med VRE år 2022–2024, per ålder, kön, typ av fall, smittland, anledning till undersökning samt smittväg

	2022 N = 31	2023 N = 29	2024 N = 76
Medianålder (nedre, övre kvartil)	71 (57, 80)	62 (46, 73)	71 (59, 80)
Kön			
Kvinna	18 (58 %)	13 (45 %)	33 (43 %)
Man	13 (42 %)	16 (55 %)	43 (57 %)
Typ av fall			
Bärarskap eller okänt	27 (87 %)	22 (76 %)	57 (75 %)
Infektion	4 (13 %)	7 (24 %)	19 (25 %)
Smittland			
Sverige	13 (42 %)	3 (10 %)	52 (68 %)
Utomlands	18 (58 %)	26 (90 %)	24 (32 %)
Uppgift saknas	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
Anledning till provtagning			
Annan/Saknas	0 (0 %)	4 (14 %)	1 (1,3 %)
Screening	18 (58 %)	18 (62 %)	32 (42 %)
Smittspårning	9 (29 %)	2 (6,9 %)	28 (37 %)
Utredning av sjukdomssymtom	4 (13 %)	5 (17 %)	15 (20 %)
Smittväg			
Samhällssmitta	1 (3,2 %)	2 (6,9 %)	14 (18 %)
Uppgift saknas	3 (9,7 %)	8 (28 %)	6 (7,9 %)
Vårdrelaterad smitta	27 (87 %)	19 (66 %)	56 (74 %)

Tabell 28. Fall med VRE år 2024, per ålder, kön, typ av fall, anledning till provtagning samt smittväg fördelat på smittland

	Sverige N = 52	Utomlands N = 24
Medianålder (nedre, övre kvartil)	75 (58, 80)	70 (61, 78)
Kön		
Kvinna	25 (48 %)	8 (33 %)
Man	27 (52 %)	16 (67 %)
Typ av fall		
Bärarskap eller okänt	37 (71 %)	20 (83 %)
Infektion	15 (29 %)	4 (17 %)
Anledning till provtagning		
Annan/Saknas	1 (1,9 %)	0 (0 %)
Screening	12 (23 %)	20 (83 %)
Smittspårning	28 (54 %)	0 (0 %)
Utredning av sjukdomssymtom	11 (21 %)	4 (17 %)
Smittväg		
Samhällssmitta	14 (27 %)	0 (0 %)
Uppgift saknas	0 (0 %)	6 (25 %)
Vårdrelaterad smitta	38 (73 %)	18 (75 %)

Yersinia

Sjukdomen orsakas av bakterierna *Yersinia enterocolitica* eller *Yersinia pseudotuberculosis*. Dessa är vanliga i miljön över hela världen, och kan tillväxa vid så låg temperatur som + 4 °C, till exempel i livsmedel som kylförvaras.

Utfall och trend

Under 2024 rapporterades 104 fall, vilket motsvarar en incidens på 5,87 fall per 100 000 invånare. Det är en ökning med 15 procent jämfört med föregående år.

Sedan år 2018, då PCR-diagnostik infördes, rapporteras fler fall med *Yersinia*. Det gör framför allt att fler inhemska fall diagnostiseras. Det är dock svårt att säga om detta speglar ökad smittspridning av *Yersinia*. Av årets fall blev 56 procent artbestämda till *Yersinia enterocolitica*.

Figur 70. Incidens av fall med *Yersinia*, smittade i Sverige respektive utomlands 2015–2024

